

Smernice za plan 1984 — več enotnosti v sozdu

Komisija za planiranje in družbenoekonomske odnose pri delavskem svetu sozda IMP se je v torek, 6. septembra, dogovorila kdaj in kako bodo pripravili planske dokumente za prihodnje leto. Kot izhodišče je komisija sprejela nalogo, da je treba bolj enotno in učinkovito rešiti nekatere osnovne elemente: politiko osebnih dohodkov in skupne porabe financiranja investicij skupnega pomena in metodologijo za spremljanje poslovnih rezultatov.

Po sprejetem rokovniku morajo biti smernice planov za leto 1984 pripravljene do 10. oktobra, da bi lahko vsi tozdi in delovne organizacije sprejeli plane pred koncem decembra, sozd pa najkasneje v prvi polovici januarja.

Načrtovanje gospodarjenja v prihodnjem letu bo vsekakor težko, saj ne bomo poznali vseh pogojev gospodarjenja. ZIS obljublja, da bo zvezna resolucija letos pripravljena precej bolj zgodaj kot običajno, vprašanje pa je, če bo to držalo in tudi, ali bodo znani vsi potrebni podatki.

Po drugi strani pa je spet res, da je za nas same koristno, če pravočasno pripravimo proizvodne in komercialne plane, da lahko startamo v novo poslovno leto.

Bojan Šefman iz delovne organizacije Izop je obljubil, da bodo v desetih dneh pripravili smernice planov za tozda skupnega pomena Inženiring in Marketing. Inženiringov plan težko pričakujejo montažni tozdi, da bi videli, koliko dela v tujini, tem bolj ker so trenutne napovedi zelo zaskrbiljujoče. Šefman je obljubil, da bo Inženiring pripravil natančen prikaz možnosti.

Marketingov plan, ki je pomemben za proizvodne tozde, pa želijo pripravljati v resnejšem sodelovanju s proizvodnjo. Želijo, da prodaja ne bi bila le izvrševalec smernic, ki jih daje proizvodnja, pač pa da bi tudi vplivala na proizvodne načrte glede na prodajne možnosti.

Člani komisije so se dogovorili tudi, kaj mora biti enotno.

POLITIKA OSEBNIH DOHODKOV

Vsi so se strinjali, da mora biti enotnejša kot doslej. Trenutno je v IMP najnižja vrednost bruto relativnega razmerja 8200, najvišja pa 14.000 dinarjev. Take razlike so previsoke. Kot izhodišče za plane 1984 bodo vzeli vrednost bruto relativnega razmerja od 11 do 13.000.

To ne pomeni, da naj bi vsi tozdi imeli enake osebne dohodke, ne glede na uspešnost. Toda razlike naj se ne odražajo v različno visokih relativnih razmerjih, pač pa presegu norm, osebni dohodki in kolektivni uspešnosti, so menili člani komisije.

Kaj če nekateri tozdi ne bodo zaslužili dovolj denarja za takšna družbenoekonomske odnose, meni, da bo treba tak primer obravnavati kot izraz motenj v gospodarjenju in tudi sprejeti ustrezne ukrepe.

Po drugi strani pa so opozorili, da tozdi dohodka na račun posebnih ugodnosti (tečajne razlike, premije za prodajo deviz, posamezne obrestne razlike) ne bi smeli deliti za osebne dohodke, pač pa z njim obogatiti poslovne sklade.

Obenem v IMP pripravljamo nov sistem osebnih dohodkov. Novi sozdov sporazum o razporejanju dohodka in sredstev za osebne dohodke ter nekatera druga gradiva bodo kmalu pripravljeni za razpravo in predlavljanje, da bi novi sistem uveljavili s 1. aprilom prihodnjega leta. Cilj je znova poenotiti sistem osebnih dohodkov s katalogom tipičnih del, enotno metodološko analitično oceno in enotnim načinom za vrednotenje minutnega dela.

odbirati najbolj perspektivne programe.

METODOLOGIJA PLANIRANJA IN SPREMLJANJA POSLOVNIH REZULTATOV

ZDRUŽEVANJE DENARJA ZA SKUPNE INVESTICIJE

Planerji so podprli zahtevo po uveljavitvi 20-odstotnega združevanja akumulacije za investicije skupnega pomena, kot določa sporazum o osnovah srednjeročnega plana. Združevanje denarja za investicije skupnega pomena bo izvajala Interna banka, ki ga bo lahko, dokler ne bo potreben za investicije, uporabljala za kratkoročno kreditiranje. Seveda bodo vlagatelji za to dobili svoj delež v skupnem prihodku Interne banke.

Nasploh meni komisija za planiranje, da je treba tozde tudi nagraditi za združevanje investicijskih sredstev — z revalorizacijo vložnih sredstev in udeležbo na skupnem prihodku.

Vse te novosti bo še treba uvesti v samoupravne akte, da bo tak način združevanja možen. Predvideno je tudi, da bi v sozdu ustanovili komisijo za presojo investicij, katere naloga bi bila

Vodja planske službe sozda Uroš Korže je opozoril, da tozdi na različne načine izkazujejo zaloge, imajo različne definicije indirektnih stroškov, različno obračunavajo amortizacijo nad minimalnimi stopnjami in še več je drugih razlik, tako da poslovni rezultati niso primerljivi. Vsekakor bi bilo te zadeve treba poenotiti.

Ne gre le za spremljanje poslovnih rezultatov, pač pa tudi za enak položaj — na primer pri združevanju sredstev za skupne naložbe. Panonijin predstavnik je rekel: V Panoniji imamo stalno nizke osebne dohodke in razmeroma visoko akumulacijo, nekateri tozdi pa imajo visoke osebne dohodke in skoraj nič akumulacije.

Poenotenje spremljanja poslovnih rezultatov bodo dosegli z dopolnitvami pravilnikov o knjigovodstvu in spremembami v delu finančno-računovodskih služb.

LOJZE JAVORNIK

Predlog združevanja za Alchromovo investicijo

Za Alchromovo investicijo, ki naj bi jo začeli graditi ta mesec, je investicijski program potrdila Kreditna banka Maribor. Njen delež v tej investiciji znaša 31 milijonov dinarjev.

Z ozirom na vrednost investicije, je investicijo obravnavala komisija za oceno investicije v SR Sloveniji in dala 27. julija letos pozitivno mnenje o tej investiciji.

Za to investicijo je bil v okviru sozda IMP sprejet samoupravni sporazum o združevanju sredstev za rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnih zmogljivosti tozda Alchrom in razporejanju skupnega dohodka.

Glede na zakonske predpise o zagotovitvi sredstev za investicije mora tozda Alchrom lastna in združena sredstva izločiti na poseben račun in je šele s tem omogočen dvig gradbenega dovoljenja in pričetek gradnje.

Sporazum o združevanju sredstev za Alchromovo investicijo je v bistvu izvedbeni akt samoupravnega sporazuma o temeljih plana sozda za obdobje 1981—1985. V tem zadnjem dokumentu so namreč navedene investicije skupnega in prioriteta pomena za celoten IMP. Prav tako pa tudi združevanje sredstev v celotnem IMP-ju za te investicije.

Sporazum o združevanju sredstev za Alchromovo investicijo konkretizira splošne določbe o združevanju sredstev — torej način, višino in dohodkovne odnose po končani investiciji.

Razdelitev višine združenih sredstev po tozdih oziroma enovitih delovnih organizacijah se ravna po sklepu ožjega kolegija sozda, po katerem naj bi se del sredstev združil interesno (to je združevanje sredstev tozdogov, ki imajo kratkoročen neposreden interes v povezavi z investicijo tozda Alchrom, to je ali izvajanje instalacijskih del ali skupni prodajni nastop), ostali del sredstev pa na podlagi ekonomske moči tozdogov in enovitih delovnih organizacij, to je na osnovi ustvarjene bruto akumulacije. Na ta način naj bi torej združili IMP-jevi tozdi oziroma enovite delovne organiza-

cije za Alchromovo investicijo 35 milijonov dinarjev. Tako združena sredstva se bodo od trenutka nakazila na žiro račun tozda Alchrom pa do konca leta 1984 obrestovala po obrestni meri 24 odstotkov letno.

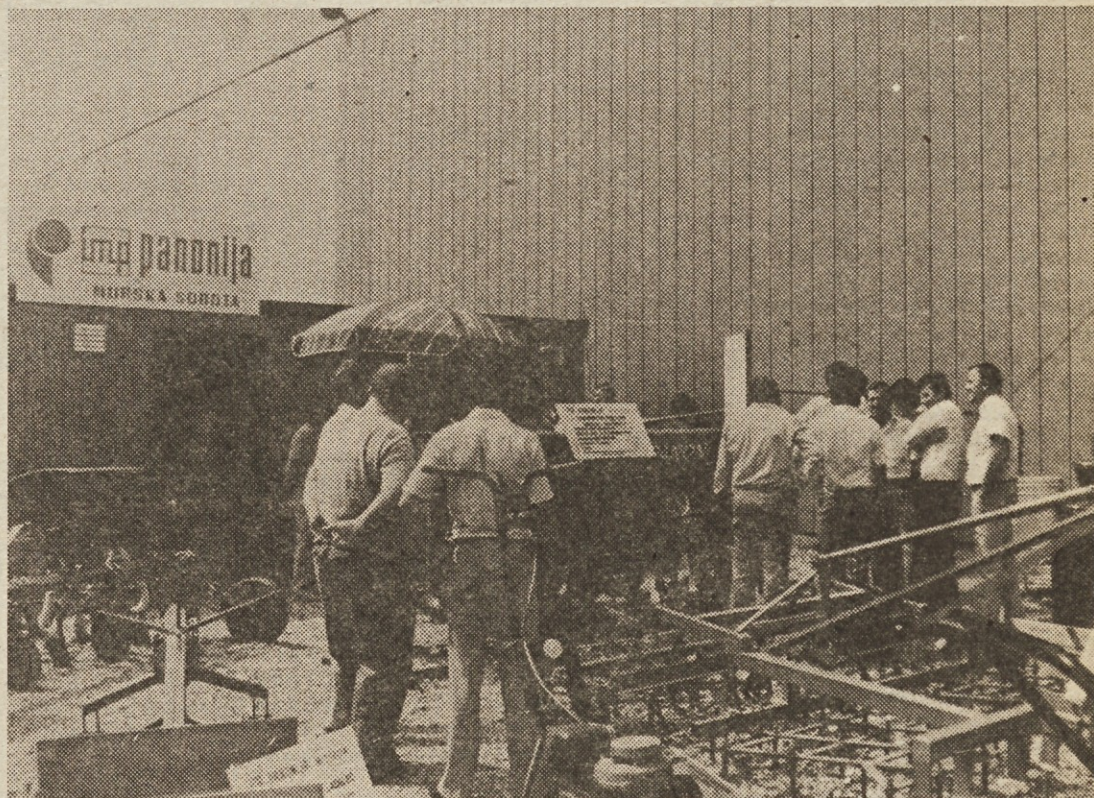
Od marca leta 1986 (torej po zaključnem računu za leto 1985, ko se investicija aktivira) pa bo tozda Alchrom vračal združena sredstva sukcesivno v petih letih v enakih letnih zneskih ob upoštevanju revalorizacije teh sredstev.

Poleg teh povrnjenih sredstev pa je tozda — združevalec sredstev udeležben tudi v razporejanju ostanka dohodka po tem, ko se iz ustvarjenega dohodka normativno (torej ne po dejanski bilanci!) določijo posamezne višine upravičene porabe s strani tozda Alchrom (osebni dohodki, sklad skupne porabe, amortizacija nad predpisanimi minimalnimi stopnjami in prispevki, ki imajo osnovo za dohodek oziroma davčno osnovo). Ostanek skupnega dohodka se deli na tozda Alchrom in tozde združevalce sredstev v razmerju uporabljenih dolgoročnih virov sredstev.

Po investicijskem programu se predvideva letna udeležba v ostanku skupnega dohodka v višini 8 odstotkov na združena sredstva, računano po stalnih cenah, torej brez upoštevanja inflacijskih gibanj. To pa pomeni bistveno več kot znaša obrestna mera za depozit v banki.

Lahko torej rečemo, da je sporazum o združevanju sredstev za Alchromovo investicijo za tozde — združevalce zelo ugoden in pomeni veliko ekonomsko spodbudo za združevanje tako, da je ožji kolegij sozda IMP že sklenil, naj bi tudi v prihodnje združevanje sredstev za ostale investicije skupnega in prioriteta pomena potekalo na osnovi enotnih principov in razmerij.

Kljub temu pa ugotavljamo, da odziv na združevanje sredstev

Precej novosti v kmetijskem in živilskem programu

V Gornji Radgoni je bil od 19. do 28. avgusta 21. mednarodni kmetijskoživilski sejem, na katerem je bilo 800 domačin in 80 tujih razstavljalcev. Med domačimi razstavljalci so bili tudi IMP-jeva delovna organizacija Panonija, tozdi Blisk, Zastopstva, IPKO, Dvigalo in Skip. V okviru sejma je bil 23. avgust dan Panonije, na katerega je ta delovna organizacija povabila svoje poslovne partnerje in se z njimi pogovarjala o nadaljnji prodaji njenih izdelkov. Na sliki: Panonijin razstaveni prostor. Več o izdelkih, ki smo jih razstavili v Radgoni in v Ljubljani na Vinskem sejmu, pišemo na 4. strani.

MARIJA PRIMC

IZ VSEBINE

- Izvozna prizadevanja naših organizacij: Dvigalo svoj izvozni načrt presega, Livar že deset let uspešno sodeluje s Siemensom. Alchrom je poslal pošiljko nerjavečih posod v ZR Nemčijo, Klimat ustvari 10 odstotkov prihodka z izvozom.

str. 2

Klimat kljub združevanju deviz in plačanim avansom ne dobi aluminijaste pločevine, da bi delal sončne sprejemnike, po katerih je veliko povpraševanje.

str. 2

- Objekta, ki ju gradimo: Mlekarna Celje in Alpes Železniki.

str. 3

- Kako rešujemo stanovanjske probleme.

str. 5

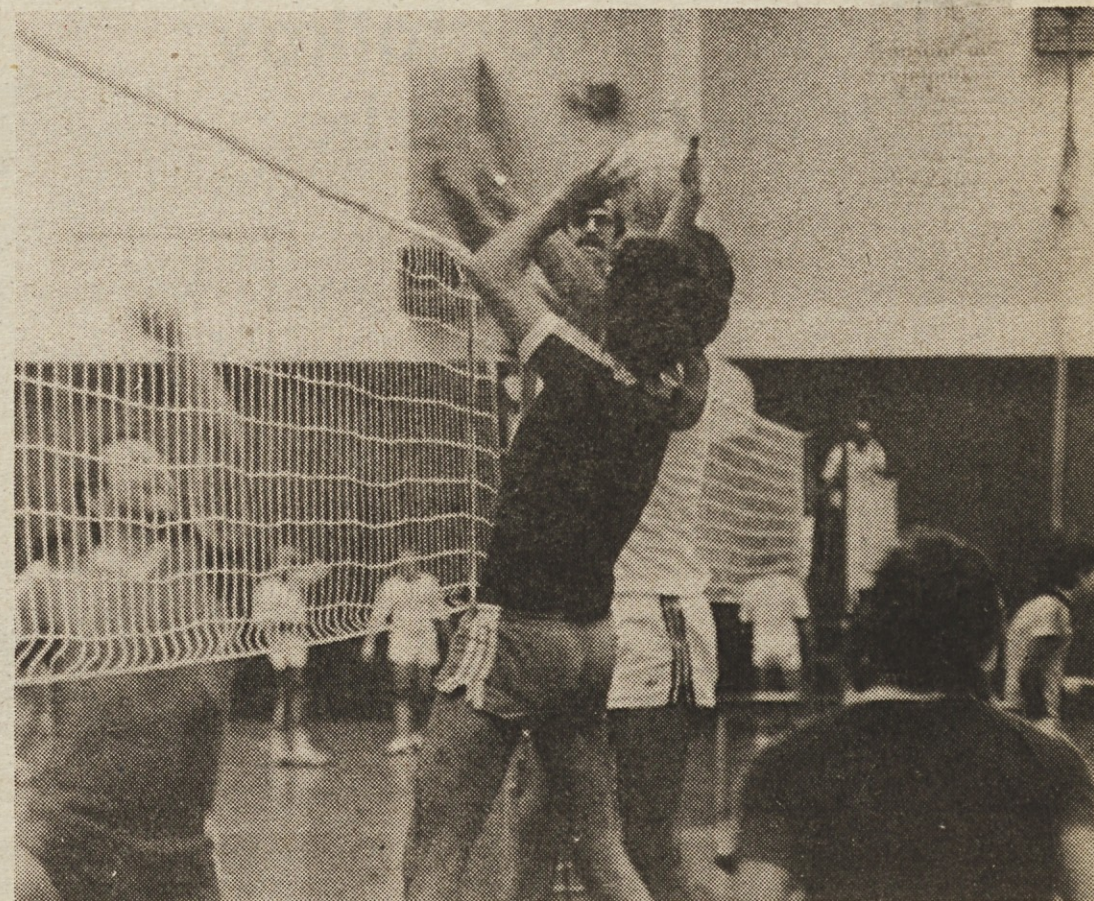
- Naši planinci pišejo, kako so šli na Breithorn, Triglav in Krn.

str. 6 in 7

- V novem šolskem letu ima domžalski Izobraževalni center samo 100 1empejevih dijakov.

str. 7

MARIJA PRIMC

Na 3. športnih igrah IMP je že drugič zapored zmagala celjska Klima, ki je bila letos tudi organizator. Igre so bile v soboto, 3. septembra v Celju. Naslednje, četrte IMP-jeve igre bo prihodnje leto organizirala delovna organizacija Emond v Ljubljani.

IZVOZNI DOSEŽKI NAŠIH ORGANIZACIJ • IZVOZNI DOSEŽKI NAŠIH ORGANIZACIJ • IZVOZNI D

Dvigalo: Izvozni plan bodo presegli

V tozdu Dvigalo so planirali, da bo letos njihov izvoz, ki je predviden predvsem na konvertibilno področje v Irak, Zvezno republiko Nemčijo, v Italijo, znašal 34.837.000 dinarjev.

V teku prvega polletja pa so začeli izvažati še v Sovjetsko zvezo.

V prvem letošnjem polletju je Dvigalo izpolnilo 75 odstotkov letnega plana izvoza, od tega dve tretjini na konvertibilno področje, eno tretjino pa na vzhod.

Na obe področji — konvertibilno in na vzhod izvažajo stavbna dvigala in dvigalne plošče z montažo, s tem, da na območje Zvezne republike Nemčije in Italije izvažajo samo dele dvigal.

Letos, kaže, bo tozdo celo presegel plan izvoza. Slabo pa kaže za prihodnje leto.

V primerjavi z lanskim prvim polletjem je Dvigalo v letošnjem prvem polletju izvozilo za 288 odstotkov več kot lani v istem obdobju, to pa predvsem zaradi tega, ker je bila lani dinamika izvoza taka, da je bil izvoz izvršen predvsem v drugem polletju.

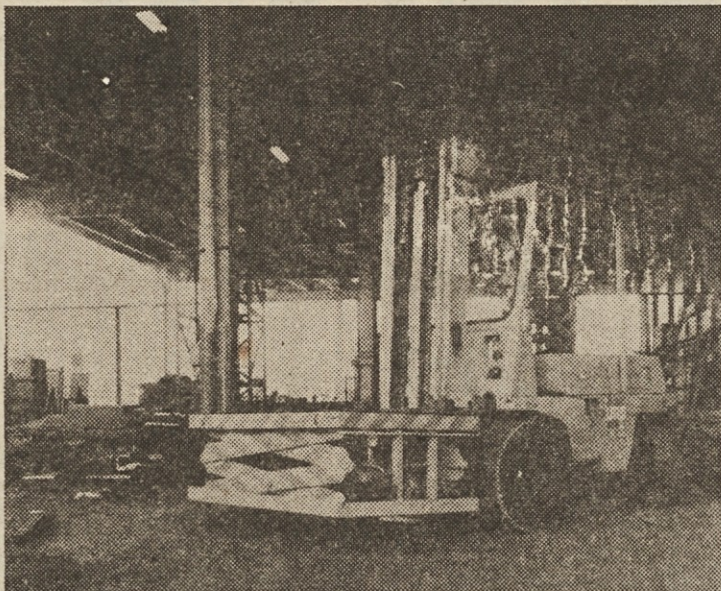
Za letošnje drugo polletje ima tozdu v glavnem že sklenjene skoraj vse pogodbe o izvoznih poslih v Irak. Na vzhodu so dela v zaključni fazi. Delno odprta pa so vprašanja v zvezi z izvozom v Zvezno republiko Nemčijo in Italijo. S tema dvema kupcema se Dvigalo še dogovarja o izvozu nekaterih novih izdelkov.

Tozdu Dvigalo stremi za tem, da bi v zvezi z izvozom v Zvezno republiko Nemčijo dosegel višje

oblike izvoza v smislu kooperacije in podobno, vendar bi pri tem potreboval več pomoči strokovnih služb, ki so za tozda Marketing.

Pri izvozu pa se Dvigalo srečuje tudi s problemi, ki so v kratkih rokih za izdelavo, kajti večji del časa v zvezi z izvozom porabijo za sklepanje pogodb, za izdelavo pa ostane le kratek čas. Problem pri izvozu pa je tudi nabava materiala.

MARIJA PRIMC

Dvizna miza, kakršne Dvigalo izvažajo v Irak in Sovjetsko zvezo.

Livar: Deset let uspešnega sodelovanja s Siemensom

V Livarju izvažajo svoje izdelke že od leta 1965, vendar je intenzivnejši izvoz nastal leta 1975. Ko so v Livarju zaključili investicijo, so dosegli nove zmogljivosti, ki zagotavljajo visoko produktivnost in vrhunsko kvaliteto izdelkov. To je bil pogoj, da je Livarja obiskala tudi strokovna ekipa firme Siemens in pozitivno ocenila bodočega partnerja Livarja za dobavo odlitkov firmi Siemens.

Livar bo letos dosegel nekaj več kot 6 milijonov dolarjev izvoza in sicer od tega 2 milijona dolarjev na vzhod ter nekaj čez 4 milijone dolarjev na zahod.

Glavni kupci Livarjevih izdelkov so poleg Siemens še firme Jansen in Ludemann iz zahodne Nemčije in Rälch iz Avstrije.

Predvsem tem trem firmam dobavlja Livar armature za hladno izvozo in vročo vodo. V zadnjem času pa se Livar pogovarja tudi o izvozu drugih zahtevnejših armatur.

»Izvoz« pravi direktor Valentin Mendiževac »bo zaključen tedaj, ko bomo dobili od zahod-

nonemške firme Tiv ustrezne ateste, ki so sedaj v postopku. Livar izvažajo svoje izdelke tudi v Nemško demokratično republiko (ohišja za Diesel motorje in ohišja oljnih filtrov iz aluminija za tovorna vozila). Seveda smo imeli lani tudi nekaj izvoza v Irak, medtem ko letos tega izvoza skorajda ne bo, razen za nekaj sto tisoč dolarjev. Odpirajo se nove velike možnosti za izvoz armatur na italijansko tržišče, kjer je veliko zanimanja za naše izdelke in v naslednjih nekaj dneh pričakujemo fiksna naročila.«

Livar se za izvoz dogovarja tudi z nekaterimi drugimi zahodnimi kupci in sicer s KSB iz zahodne Nemčije in še z nekaterimi holandskimi kupci, ki se zanimajo deloma za armature in deloma za odlitke. »V kolikor bodo zaključene vzorčne serije teh izdelkov,« pravi Mendiževac, »pričakujemo, da bomo v naslednjem mesecu na Zahod izvozili za dodatnih milijon dolarjev omenjenih izdelkov. To pomeni, da bi tako letos dosegli skupaj sedem milijonov dolarjev izvoza.«

Od vseh kupcev s konvertibilnim plačilnim sredstvom ostaja še nadalje največji kupec firma Siemens. Tej firmi prodaja Livar odlitke bele tehnike oziroma litoželezne zvezde, ki so sestavni del pralnih strojev. Gre za serije več sto tisoč kosov letno, ki jih ta delovna organizacija dobavi Siemensu. Tako si je Livar od leta 1975 dalje pridobil zaradi kvalitete in točnosti pri dobavi veliko zaupanje pri zunanji kupci. Ta dva pogoja sta za vsakega zahodnoevropskega kupca nadvse pomembna.

Na področju odlitkov za belo tehniko se je Livar prek firme Siemens pridobil tolikšne reference, da mu je znana zahodno nemška firma Baucknecht že napovedala svoje potrebe za prihodnje leto, ki mu bodo prinesle že v prvi fazi za preko milijon nemških mark prometa. Tako sta Siemens kot tudi Baucknecht pripravljena soinvestirati v avtomatsko linijo za obdelavo odlitkov, ker želita iz te delovne organizacije v bodoče dobavljati obdelane odlitke in ne več surove. To pa pomeni, da bi Livar s sedanjih 4 milijonov nemških mark k obema firmama povečal izvoz za dodatne 3 milijone nemških mark, kar pomeni vrednost obdelave.

Treba je poudariti, da za te dodatne 3 milijone nemških mark izvoza Livar ne potrebuje nikakršnega materiala; pocenil bo prevozne stroške, odpravil riziko proizvodnje ter skoraj za sto odstotkov povečal izvoz in tako dosegel še pomembnejši in trdnější položaj za dolgoročne sodelovanje z omenjenima dvema firmama.

Livar in Siemens bosta prihodnje leto slavila 10-letnico skupnega uspešnega sodelovanja, kar je obema firmama ta pomemben jubilej v posebno čast.

MARIJA PRIMC

Ahlbornovi strokovnjaki so pohvalili Alchromove posode

V drugi polovici julija je Alchrom poslal zahodnonemški firmi Ahlborn prvo pošiljko, septembra pa bo še drugi del pošiljke v poslu, ki je vreden 300.000 zahodnonemških mark.

Stike s firmo GEA Ahlborn je IMP navezal lani in sicer z namenom, da bi našli partnerja, ki bi bil poleg prenosa zastopanja pripravljen tudi na višje oblike sodelovanja. »V naše zadovoljstvo se je pokazalo, da je Ahlborn pravi partner, saj je postala kompenzacijska izmenjava celo primarna v sodelovanju s to firmo,« pravi Janez Hartman iz tozda Marketing.

Ahlborn je maja v Alchromu naročil za 300.000 mark posode iz nerjavečega jekla, mi pa bomo kot nasprotni posel vzeli plošče za ploščne izmenjevalnike, ki jih tozdu Itak nujno potrebuje v proizvodnji toplotnih aparatov za toplotniške sisteme.

Alchrom je za Ahlborn izdelal

11 silosov po 60.000 litrov, tri po 20.000 litrov in dve posodi za kemično pranje. Delali so v težkih razmerah, saj je bil dobavni rok zelo kratek, razen tega so to velike posode, za kakršne Alchromovi sedanji proizvodni prostori niso primerni za tako velike izdelke.

Kljub temu je bilo delo uspešno opravljeno in so bili Ahlbornovi strokovnjaki s prevzeto opremo zadovoljni. Še več, pohvalili so jo, da je izredno kvalitetna. To je vsekakor lepo priznanje, saj gre za izvoz na zahtevno zahodnoevropsko tržišče. »Zahtevano kvaliteto opreme smo dosegli s tem, da smo uporabili popolnoma novo tehnologijo obdelave,« je dejal direktor tozda Alchrom Zoran Kos.

Vsekakor pa ta izvozni posel dokazuje upravičenost odločitve, da tozdu Alchrom gradi novo tovarno, saj ima možnosti za izvoz svojih izdelkov, vendar po-

trebuje primerne pogoje za proizvodnjo.

S tem pa sodelovanje z Ahlbornom še ni izčrpano, pravijo v tozdu Marketing, saj se že dogovarjajo o novih poslih, vrednih milijonov zahodnonemških mark in s predvideno realizacijo do konca letošnjega leta. To je velika naloga in verjetno bo v IMP potrebna širša akcija, da bi lahko uresničili to obveznost, saj je rok izredno kratek, zahtevana kakovost pa visoka.

Še nekaj so povedali v Marketingu: Na predlog dunajske firme BBH so naredili nadaljnji korak v skupnem nastopanju na svetovnem trgu, pri čemer bo vključena poleg Ahlborna in IMP še italijanska firma Pieralisi. Skupaj bomo ponujali in razvijali tehnološke linije za prehranbeno industrijo, za kar obstajajo realne možnosti prodaje na tujih tržiščih in v Jugoslaviji.

L. J., M. P.

Klimat: 10 odstotkov izdelkov izvozijo

V Klimatu je letos glavni izvozni proizvod evaporativni hladilec zraka (air cooler), ki so ga namensko razvili za pušavske klimatske razmere. Poleg tega izdelka pa Klimat iz standardnega dela proizvodnega programa izvažajo toplotne menjalnice, ventilatorje in klimate. Vse to pa izvažajo na konvertibilno področje oziroma v Irak.

Na vzhodno tržišče pa ima že več let razvito poslovno sodelovanje z vzhodno nemško firmo ILKE.

Za letos je planiral izvoz v višini 75.180.000 dinarjev. V prvem polletju je izpolnil izvozni plan v višini 19.464.000 dinarjev, kar je 25,9 odstotka plana izvoza. V fakturirani realizaciji je dosegel nad 10 odstotkov izvoza na konvertibilno področje. Zamujen del planiranega izvoza v 1. polletju bo Klimat nadoknadil v 3. trimesečju.

Da Klimat ni izpolnil zastavljene polletnega plana, je vzrok v tem, da ni dobil elementov za izdelavo evaporativnih hladilnikov zraka (EHZ). Najbolj pereče pa je, da so zamujali

dobavitelji iz okvira sozda in sicer Livar.

Evaporativni hladilnik zraka (EHZ) je naprava, ki zrak hladi, vlaži ter filtrira in ga pošilja direktno ali po zračnem kanalu v hlajen prostor. Hlajenje zraka poteka po principu izhlapevanja vode, zato je hladilni učinek velik predvsem v klimatskih področjih z nizko relativno vlažnostjo. Ker hladilni proces ne potrebuje dodatne energije, so obratovalni stroški le malo višji kot pri klasični ventilaciji. Izstopne temperature zraka so nižje od vstopnih približno od 7 do 18 stopinj Celzija.

Zaradi nizkih obratovalnih stroškov se naprava uporablja za hlajenje tovarn, šol, uradov, domov, farm, rastlinjakov.

Radialni ventilatorji so namenjeni za srednjetačne sisteme in za pretok zraka. Uporabljajo se v klimatski tehniki v sistemih s strogimi akustičnimi zahtevami. Proizvajajo jih v standardnih velikostih. Vsi deli ventilatorja so antikorozijsko zaščiteni.

Za pripravo in transport zraka v klimatizacijski tehniki proj-

zvoja Klimat klimatske naprave KN, ki lahko opravljajo naslednje funkcije: transport, filtriranje, dušenje zvoka, mešanje, hlajenje, gretje in vlaženje zraka.

Klimatske naprave so grajene v sestavljeni izvedbi komponentnih funkcijskih enot in so preizkušene v Klimatovih laboratorijih. Namenjeni so za uporabo v poslovnih, komunalnih, šolskih, zdravstvenih ter industrijskih objektih z zahtevnimi obratovalnimi pogoji. Klimatske naprave z običajno izvedbo ventilatorske enote izdelujejo v osmih standardnih velikostih, s težko izvedbo pa v petih. Vsaka standardna velikost vsebuje do 10 različnih funkcijskih enot, ki jih je mogoče poljubno sestavljati v klimatsko napravo ležeče, stoječe in dvoetažne izvedbe.

Do konca letošnjega leta ima Klimat sklenjene pogodbe, oziroma mora še dobaviti opremo v vrednosti približno 450.000 dolarjev in 85.000 klirinških dolarjev.

MARIJA PRIMC

Klimat ne dobi materiala za sončne sprejemnike

Prodani so, narediti jih ne morejo

Za letošnje leto je Klimat planiral, da bo proizvedel 5500 sončnih sprejemnikov. Glede na uspešno prodajo v prvih letošnjih treh mesecih so z rebalansom plana povečali letošnjo celotno proizvodnjo od 5500 na 8500 sončnih sprejemnikov.

Žal pa kljub prodani proizvodnji in velikemu zanimanju za izdelke na tržišču Klimat ne bo mogel uresničiti rebalansiranega plana, za kar je vzrok nedobavljena aluminijasta pločevina, ki mu jo dobavlja predvsem IMPOL, delno pa tudi Aluminijski kombinat Šibenik. Klimat je pravočasno začel akcijo za preskrbo z prometnimaterialom. Podpisal je samoupravni sporazum o sovlaganju, združil je potrebna devizna sredstva in plačal avans. Prva količina aluminijaste pločevine iz omenjenih dogovorov bi morala biti dobavljena 15. junija letos, vendar Klimat doslej ni prejel niti kilograma pločevine. O nastali situaciji je obvestil izvršni svet Slovenije, Gospodarsko zbornico Slovenije in Komite za energetiko. V akcijo za pridobitev pločevine se je vključil tudi sozd IMP, vendar vse zaman.

Klimat je zato izdelal od predvidenih 8500 le približno 2000 sončnih sprejemnikov. Do konca leta bi lahko izdelal še 4000 sončnih sprejemnikov, če bi imel približno 40 ton aluminijaste pločevine. To pa bi Klimatu prineslo 60 milijonov dinarjev dohodka.

Proizvodnja in trg sta prebrodila začetne težave na področju sončne energije. Zanimanje za nakup sončnih sprejemnikov je iz dneva v dan večje. Nerazumljivo pa je, da so prizadevanja za priraneke energije odvisna od par deset ton aluminijaste pločevine. Izpad proizvodnje v juniju, juliju in avgustu se bo krepko odražal pri Klimatovem dohodu. Še večjo škodo pa pomeni nezaupanje pri kupcih, ki si jih je ta delovna organizacija pridobila z večletno načrtno obdelavo trga.

Ker Klimat ni imel dovolj lastnih sredstev za plačilo avansa pri nabavi aluminijaste pločevine, je sprejel predplačila in avanse od trgovskih organizacij pa tudi od individualnih naročnikov. Zato je pritisk le teh tem večji, ker Klimat objavljenih obveznosti ne more izpolniti.

Za Slovensko plažo v Budvi mora dobaviti še 1330 sončnih sprejemnikov. Objekt Slovenska plaža je v zaključni fazi. Zato sta tako investitor kot izvajalec montažnih del nestrpna ter je izvajalec že zagrozil Klimatu s prekinitvijo pogodbe, če mu le-ta ne dá garancije o takojšnji dobavi sprejemnikov sončne energije. Tako garancijo pa Klimat težko da, ker sam nima garancije od dobaviteljev aluminijaste pločevine, ki že večkratnih obljub niso izpolnili.

Zaradi teh problemov pripravljajo v Klimatu novo izvedbo sprejemnikov sončne energije, pri katerih ohišje ne bo odvisno od aluminijaste pločevine, pri čemer se kvaliteta ne bo spremenila.

MARIJA PRIMC

Delovno okolje zrcali naš odnos do dela

Red je nekaterim sovražnik

Kamor kdaj stopiš, najsi bo v dom, lokal ali delavnico, boš takoj spoznal, kakšni ljudje so tam: Ali cenijo red, ali pa so zadovoljni tudi, če je vse narobe.

Tako se je primerilo, da je nekdo moral iti delat v neko delavnico, ko pa je zagledal »zašmirane« stroje, ga je minila volja in dela ni sprejel. A s tem ni rečeno, da je dlakocepec, kvečjemu bi mu morda lahko pripisali, da zahteva vsaj polovico maksimalne čistote.

Priznamo si, res imamo danes že veliko vzorov za manjši delovni trud. V mnogih tozdih in delovnih skupnostih kar precej časa zapravijo za razne športne in druge debate (kjer tega ni jim teh vrstic ni treba brati!). Zato je čisto mogoče, da se reda odvadimo. No, doma smo še nekako skrbni, kje drugje pa je ta odnos čisto drugačen. Mnogi se namreč kar težko odločijo, da bi okrog sebe najprej vse lepo uredili, postavili vsako stvar na svoje mesto, in šele potem začeli delati. Enako pa tudi po delu, ne glede na to, da bo delo nadaljeval sodelavec, in se razume, da bi tadvda zelo lahko uskladila vse, da je in da bo prav za oba.

Za nekatere je resnica, čeprav drugi tega ne priznajo, da se človek v urejenem okolju res dobro počuti, za delovno mesto pa to morda še bolj velja kot recimo za kak vrt. Poskrbeti za primeren red, ki je obenem potreben tudi za varnost, ni povsem lahko, drugje pa je to igračka. Vendar v obeh primerih se vsak trud res izplača, ker nam urejenost daje voljo do dela, pa tudi na druge napravi vtis in brez naših besed lahko preberejo, kakšni smo, kajti kdor ima red, vsekakor izkazuje tudi dobre delovne navade. To bi pa morali videti tudi tisti, ki morajo komu kaj priznati.

FRAN VODNIK

Panonija

Obiskali so graničarje

Predstavniki Panonijinih družbenopolitičnih organizacij so ob dnevu graničarjev obiskali graničarje karavle v Prosenjakovcih ob madžarski meji. Cestitali so jim ob njihovem prazniku in jim podarili nogometno žogo. Graničarji so goste lepo sprejeli in jih povabili na vojaški pasulj, ki jim je dobro teknil.

FRKU

Panonija

Krvodajalska akcija

V torek 9. avgusta je aktiv krvodajalcev v Panoniji organiziral krvodajalsko akcijo. Akcije se je udeležilo 46 krvodajalcev iz Panonije. Šlo bi jih še več, a nekateri zaradi nujnega dela niso mogli od strojev. Sicer pa v Panoniji vsak teden najdemo krvodajalce, ki redno dajejo kri in se udeležujejo krvodajalskih akcij, ko jim pač delo dopušča.

FRKU

Ponudba iz Klimata

Profili za sončne sprejemnike

Delovna organizacija Klimat z Vojkove ulice v Ljubljani obvešča samograditelje sončne energije, da bo od 20. septembra do 30. septembra letos razprodala 1250 kilogramov aluminijastega profila za državne okvirje stekla sončnih sprejemnikov. Interesenti naj se oglasijo v delovni organizaciji Klimat ali po telefonu 345-288.

Objekti, ki jih gradimo: Mlekarna Celje

Uvozno opremo nadomeščajo z domačo

Nedaleč od Arje vasi gradi Hmezad novo mlekarne. To je objekt, na katerem sodeluje IMP kot izvajalec vseh instalacij in kot projektant in izvajalec tehnološke opreme, katere del jo bomo tudi dobavili.

Nosilec in koordinator pri izvajanju instalacij je tozd Inženiring. Dela pa izvaja več naših tozdov in sicer:

- Klima Celje — tozd Montažna proizvodnja (kompletno prezračevanje, razvod komprimiranega zraka s kotlovnico, vodovod, kalorifernsko ogrevanje, centralna kurjava, razvod ogrevne vode do klimatov in zunanji hidrantni vod);
- Promont (hladilni sistemi, podpostaje);
- Elektromontaža (vse elektroinstalacije);
- sodeluje tudi LTH kot dobavitelj opreme za hladilne sisteme, ki jih delno montira LTH, delno pa Promont.

Vsa našeta dela so vredna okrog 180 milijonov dinarjev. Nova mlekarne Celje je zelo lep objekt in tudi lokacija je dobro izbrana. Peter Savenc, ki v Inženiringu koordinira izvedbo tega projekta, je pohvalil tudi koncept mlekarne: »Energetski prostori — kotlarna, transformatorska postaja in drugi — so lo-

čeni od tehnološkega dela mlekarne, kar je zelo dobro.«

Delo na mlekarne napreduje dobro, vendar ne brez težav. Težave pa nastajajo iz dveh razlogov: zaradi sprememb v tehnoloških projektih in zaradi težav pri nabavljanju materiala (zlasti uvoženega).

Peter Savenc pravi takole: »Instalacije so seveda odvisne od razmestitve tehnološke opreme. Na celjski mlekarne pa je investitor tehnološke projekte kasneje spreminjal, kar je izvajalcem instalacij povzročalo težave. Spremembe tehnoloških projektov pa so bile nujne po eni strani zaradi uvoznih težav in po drugi strani zaradi želje, da bi v mlekarne delali tudi mlečne izdelke za izvoz, pri čemer je treba zadostiti ostrišim pogojem.«

Operativni vodja gradbišča Klimine Montažne proizvodnje Tone Vodeb je povedal, da so te probleme vendarle sproti reševali na sestankih z investitorjem in so v danih okoliščinah delali kar najhitreje.

Savenc dodaja, da so tudi pri izvedbi instalacij skrbeli za zmanjšanje uvozne opreme. Tako so na primer v kotlarni uporabili Itakove toplotne izmenjevalce, ki so kar trikrat cenejši od prvotno predvidenih uvoženih.

Največ težav ima LTH. Peter Savenc pravi: »Pri njihovi opremi je ogromno uvoza — na primer kompresorji, tlačne posode in avtomatika. Vse to je specialna oprema, ki se je za majhne serije ne splača delati doma, torej je LTH objektivno odvisen od uvoza. Razen tega potrebuje za hladilne sisteme ogromno cevi iz bakra in nerjavečega jekla, kjer pa ima spet težave z domačimi dobavitelji.«

Kljub vsem težavam meni Peter Savenc, da je sodelovanje z izvajalcem instalacij dobro, prav tako sodelovanje z Gradisom, ki izvaja gradbena dela, in z investitorjem.

Tudi Tone Vodeb je enakih misli: »Čeprav nas dela na mlekarne Celje več izvajalcev iz različnih tozdov, ki smo se z njimi prvič srečali na skupnem gradbišču, nismo imeli doslej nobenih težav, saj smo se o vsem sproti dogovarjali.«

Omeniti velja, da je to prvi objekt v Jugoslaviji, kjer je celjska Klima pridobila delo s posredovanjem Inženiringa. Seveda so se že prej srečali z našimi montažnimi tozdi, vendar tako, da so se neposredno dogovarjali s Promontom ali PMI. Tokrat pa je Klima vključena v skupno delo preko Inženiringa in lepo je slišati, da koordinacija teče gladko, čeprav je bilo zaradi sprememb tehnologije treba reševati marsikateri problem.

LOJZE JAVORNIK

Mlekarna Celje — zunanost.

Mlekarna bo lahko sprejela 75.000 litrov mleka na uro

IMP-jev tozd Tehnomont (t.j. preimenovani tozd Zastopstva) sodeluje pri izgradnji nove mlekarne od začetka načrtovanja in je odigral vlogo že pri idejnem tehnološkem projektiranju.

Skupaj s takrat zastopano firmo Alfa Laval dobavlja Tehnomont tehnološko opremo za celotno mlekarne in z isto firmo skupaj zagotavlja funkcionalnost montirane opreme.

Za kompletiranje uvožene opreme v tehnološke celote dobavlja mlekarne domačo opremo in armature lastne proizvodnje (ploščni hladilniki in grelci, nerjavni montažni material itd.) in opremo iz Alchromove proizvodnje (nerjavne cisterne, duplikatorji in drugo).

Izdelali smo izvedbeni projekt vseh tehnoloških instalacij v mlekarne in projektne naloge za energetske instalacije. Specializirano montažno-grupo, katero sestavljajo predvsem mladi in sposobni monterji, montiramo vso nerjavno tehnološko opremo ter nerjavne cevovode.

Trenutno montiramo avtomatizirano linijo za sprejem, hlajenje in skladiščenje mleka skupne

kapacitete 75.000 l/h mleka v treh silosih po 60.000 litrov.

Specialne pnevmatske ventile v nerjavni izvedbi in druge elemente bo vodil mikroprocesor.

Proti koncu gre tudi montaža kompletne linije za pasterizacijo, 15.000 l/h konzumnega mleka, ki vsebuje samočistilni separator, homogenizator in deodorizator.

V teku je še montaža linije za pripravo jogurta in konzumne smetane kapacitete 5000 oz. 2500 l/h in montaža duplikatorjev.

Do sedaj smo že zaključili avtomatsko postajo za čiščenje (C.I.P.) s štirimi med seboj neodvisnimi linijami čiščenja, zaključili pa smo tudi že večino veznih cevovodov za mleko in CIP v kleti in pritličju.

Med dela, katera morajo še opraviti spada montaža skladiščnih cistern za skladiščenje mleka (skupna prostornina 145.000 litrov), montaža sirarne in solil-

nice sirov, montaža sprejemnega otoka in montaža pasterizacije, ki bo povečana in preseljena iz stare mlekarne.

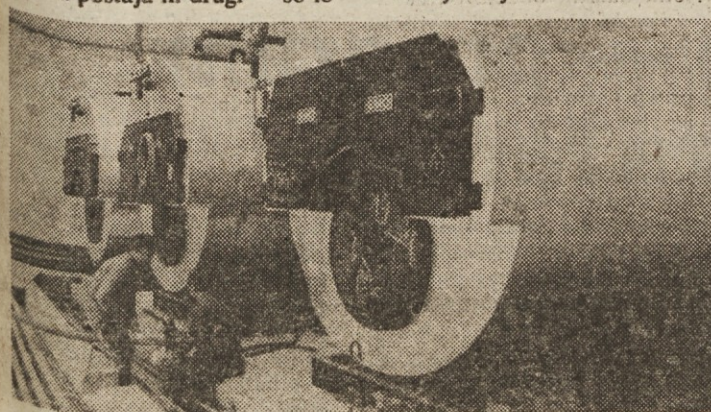
Poleg tega bomo po dodatnem naročilu montirali še vso staro opremo, ki je predvidena za selitev.

Kljub zelo kratkemu roku dela tečejo po planu in se bomo trudili, da pred koncem leta opravimo še najzahtevnejši del — spuščanje v pogon glavnih tehnoloških linij in s tem zagotovimo pogoje za ustavitev stare mlekarne in selitev opreme.

Dele, ki jih izvaja tozd Tehnomont zahtevajo od monterjev precej natančnosti pri delu, kar pa ob kratkem roku, ob velikem in delno avtomatiziranem objektu ni pri sprotnem prilagajanju gradbenim delom, ki tečejo vzporedno, zahteva od monterjev precej truda in naporov.

Vrednost del, ki jih bo opravil Tehnomont v novi mlekarne Arja vas brez dodatnih del, je okrog 55 milijonov dinarjev in je trenutno naše največje gradbišče.

BOŠTJAN FAJDIGA

Mlekarna Celje — klimina monterja pri delu v kurilnici.

Objekti, ki jih gradimo: Alplesa tovarna v Železnikih

Rok je bil res kratek, a uspeli smo

Alples se je odločil za izgradnjo nove proizvodne hale in za obnovo obstoječih proizvodnih prostorov. Alplesa je začel z gradnjo konca lanskega leta. Delavci IMP-ja iz tozdov Klima montaža in Ogrevanje-vodovod so začeli delati instalacije konec letošnjega junija. Investicijo bodo zaključili konec letošnjega oktobra.

V Alplesi izdelujejo pohištvo za opremo stanovanja (z izjemo kuhinjskega pohištva), fonsko pohištvo (ohišja za televizorje in radioaparate) ter kosovno pohištvo za izvoz, pa tudi lesno obdelovalne stroje ter transportne naprave za lesno industrijo. Alplesa ima tudi toplotno ne le za potrebe celotne industrije v Železnikih pač pa tudi za drugo infrastrukturo (plavalni bazen, osnovna šola in stanovanjsko naselje).

Cilj investicije je predvsem povečanje proizvodnje za izvoz. Pogoji za investiranje je bil namreč ta, da mora biti polovica proizvodnje namenjena izvozu. Alplesa izvozni program vsebuje namizne plošče, masivno pohištvo in ploskovne elemente.

Celotna vrednost investicije bo vključno z obratnimi sredstvi 290 milijonov dinarjev. Od tega bodo stala gradbeno-obrtniška dela 150 milijonov dinarjev. Vrednost IMP-jevih del pa je 30 milijonov dinarjev. Strojna oprema, ki jo bodo nabavili za novo proizvodno halo, bo stala približno 60 milijonov dinarjev.

S to investicijo bodo povečali obseg proizvodnje z enakim številom zaposlenih kot doslej.

Kot so povedali v Alplesi, so dela na tej investiciji potekala v težkih razmerah, saj je bilo potrebno nekaj del opraviti tudi v obstoječem proizvodnem objektu, kjer je morala proizvodnja kljub montažnim delom teči nemoteno. Zaradi izredno kratkega roka za izvedbo, ki je bil v starem delu objekta samo v času kolektivnega dopusta, so skupini

vodilnega monterja Jerneja Skallja priskočile na pomoč tudi skupine vodilnih monterjev Jožeta Kozjana in Franca Tomšeta.

Investitor je bil zelo zadovoljen z IMP-jem, ker je le-ta vsa dela opravil v predvidenem roku, ki je bil za tak obseg del, kot so bila v Alplesi, zelo kratek.

Vodilni monter iz tozda Klima montaža Franc Tomše je povedal, da je delo na tem gradbišču zelo zahtevno zaradi zelo kratkih rokov in pa zaradi sprotne izdelave projektov, ki jih je moral »od danes do jutri« izdelati projektivni oddelček tozda Klima montaža. »Kot na vsakem takem objektu, tu pa je še bolj, otežen dostop do montaže, kjer so ovira stroji. Pa tudi obrtniki — celo iste branže — so drug drugemu v napoto,« je dejal Franc Tomše.

Monterji so zadovoljni, ker jim je tozd Klima montaža organiziral avtoBUS za prihod na gradbišče in za odhod z dela, saj bi s prevozom z rednim avtoBUSom izgubili precej časa.

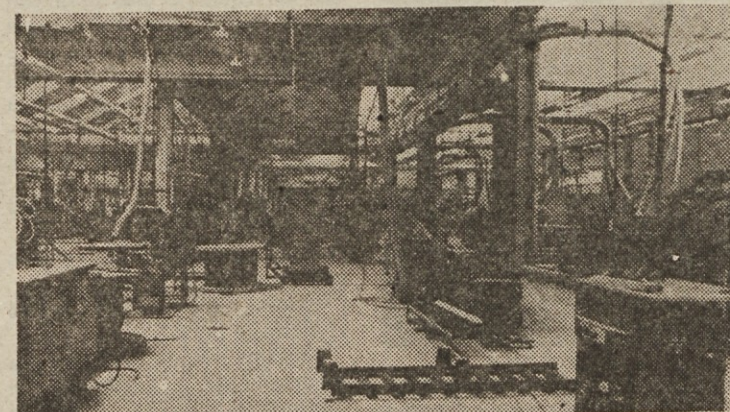
Monterji, ki jih je bilo na gradbišču sprva 6, sedaj v »špiči« pa 18, imajo toplo prehrano v Alplesi restavraciji. Tistim monterjem, ki delajo prek rednega delovnega časa, je tozd Klima montaža priskrbel tudi brezplačno kosilo. Hrana je tako po kvaliteti kot tudi količinsko v redu in so monterji z njo zadovoljni.

Monterji delajo dnevno po 11 ur, delajo pa tudi ob sobotah, zato jim manjka časa za počitek. Plačanih imajo 30 nadur, ostale nadure pa kompenzirajo spora-

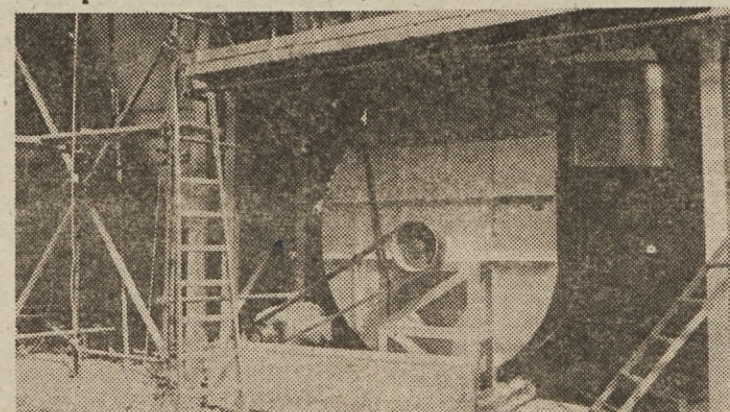
zumno s tozdom Klima montaža. Pri delu na gradbišču so vsi dobro sodelovali, pa tudi sodelovanje z gradbinci SCT je bilo dobro.

Za uspešno dokončanje del ima veliko zaslugo tudi DO Klima Celje, tozd Industrijska proizvodnja, ki je v zelo kratkem času izdelal vso strojno opremo. To je dokaz, da je s takšnim dobrim sodelovanjem znotraj IMP-ja mogoče uresničiti tudi nemogoče, so nam povedali v tehnični službi Klima montaže.

MARIJA PRIMC

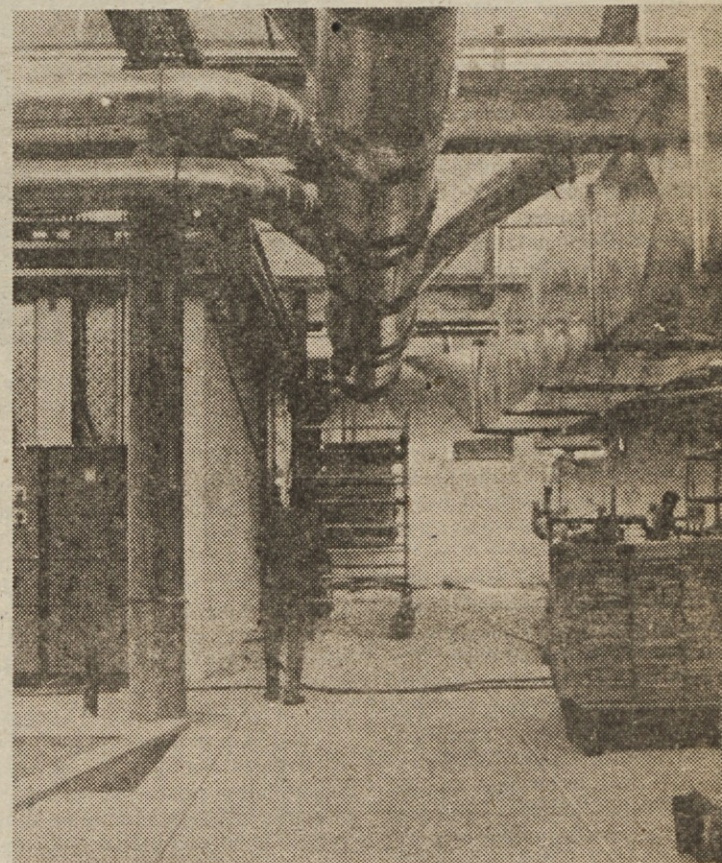
Nova proizvodna hala — notranost.

Transportni ventilator — proizvod Klime Celje.

Alples Železniki — nova proizvodna hala.

Kanali za dovod in odvod zraka.

Novi stroji Panonije

Na kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni od 19. do 28. avgusta je Panonija prikazala nekaj novih strojev, s katerimi zaokrožuje in izpolnjuje svoj program kmetijskih strojev.

● Prva novost je pobiralna stiskalnica za seno in slamo. V Panoniji so preverili različne tipe teh strojev in našli pri italijanski firmi Itallo-Svizzero zelo dobro izvedbo, ki potrebuje majhno moč za vleko in pogon in ima odlične manevrske sposobnosti, tako da lahko ta stroj učinkovito uporabljamo tudi na majhnih parcelah in na hribovitih terenih. Tudi delovni preizkusi doma sestavljenega prototipa so potrdili kvaliteto tega stroja, saj so z njim naredili že čez 7.000 bal in niso imeli nobenih težav. Proizvodnja bo na osnovi odkupa industrijske lastnine. Panonija bo sama izdelala okrog 80 odstotkov sestavnih delov tega stroja.

Panonija ima v načrtu, da bo letos izdelala 50 stiskalnic. Povpraševanje po njih je veliko, zato računajo, da jih bodo prihodnje leto naredili 200 do 300.

● Druga novost je kombinirano orodje za predsetveno pripravo tal. To je poseben traktorski priključek za rahljanje zemlje in drobljenje prsti.

Panonija večino sestavnih delov za ta stroj že izdeluje in jih prodaja firmi Becker. Zdaj so stroj kompletirali in ga bodo ponudili tudi domačim kupcem. Trenutno je v izdelavi 30 strojev, do konca leta pa jih bodo naredili še 300. Za prihodnje leto načrtujejo, da jih bodo naredili okrog 600.

● Nova je tudi nahrbtna škropilnica neoflora 1. Razvili so jo sami ob upoštevanju sodobne tehnologije, tako da novi izdelek ustreza tudi izvoznim zahtevam. Stroj za izdelavo posode za škropivo so kupili od Saturnusa. Letos bodo naredili 1.000 neoflor.

● Zanimiva novost je elektronska kontrolna naprava za pnevmatske sadilnike. To je aparat, ki se ga priključi na stroj, voznik traktorja pa ima komandno ploščo, na kateri se pokažejo signali, če pride do kakšne nepravilnosti — bodisi pri doziranju semena in umetnega gnojila ali če se pokvari stroj. Ta kontrola je zelo koristna, saj lahko pride do velike škode, če setev ni dobro opravljena. Voznik lahko prepreči tudi večjo okvaro stroja, ker ga bo kontrolna naprava pravočasno opozorila na napako.

Posebej pomembno je, da je ta naprava inovacija Panonijevih delavcev. O njeni koristnosti govorijo dejstva, da se Becker že zanima za nakup teh naprav.

● Kultivator in dognojalec za peso in koruzo je tudi nov stroj, ki pa je že v redni proizvodnji. V prvem polletju so naredili že 600 dvorednih in 300 štirirednih kultivatorjev, v drugem polletju pa bodo še 300 dvorednih in 100 štirirednih.

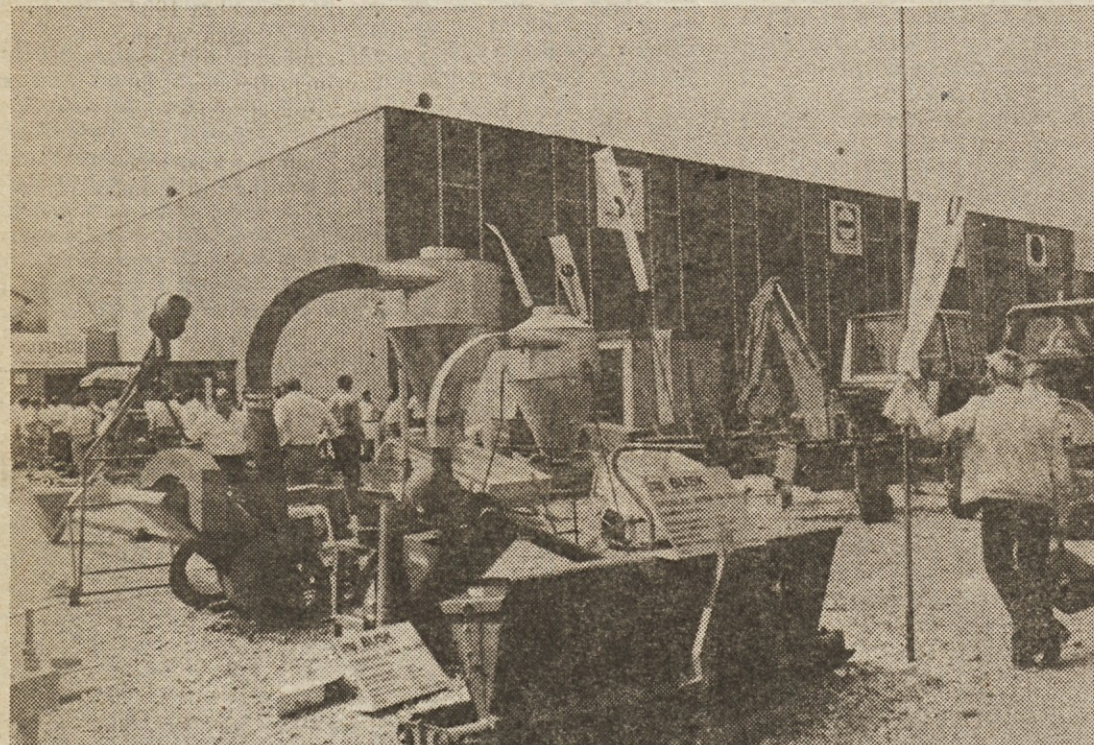
Panonija ima tudi novo avtomobilsko prikolico z nadgradnjo, ki je uporabna tudi kot terensko vozilo.

Seveda v Radgoni ne bodo razstavili le zgoraj opisanih novosti, pač pa kompletan program škropilne, sadilne in transportne tehnike in strojev za predelavo sadja in pripravo živilske krme.

L. J.

Stroj za baliranje sena med preizkušanjem.

Murskosoboški Blik je na radgonskem sejmu razstavljal na razstavnem prostoru Panonije. Bliskovi razstavljeni izdelki so bili trije tipi drobilcev za siliranje koruznega zrnja in storžev različnih kapacitet in to tip B 200 z zmogljivostjo 2 toni na uro, B 350 z zmogljivostjo 20 ton na uro, polžni transporterji za doziranje navedenih drobilcev, mešalci gnojevke, črpalke za dezinfekcijo hlevov ter goveji in svinjski napajalniki.

Predstavitev Dvigalovih nakladalnikov

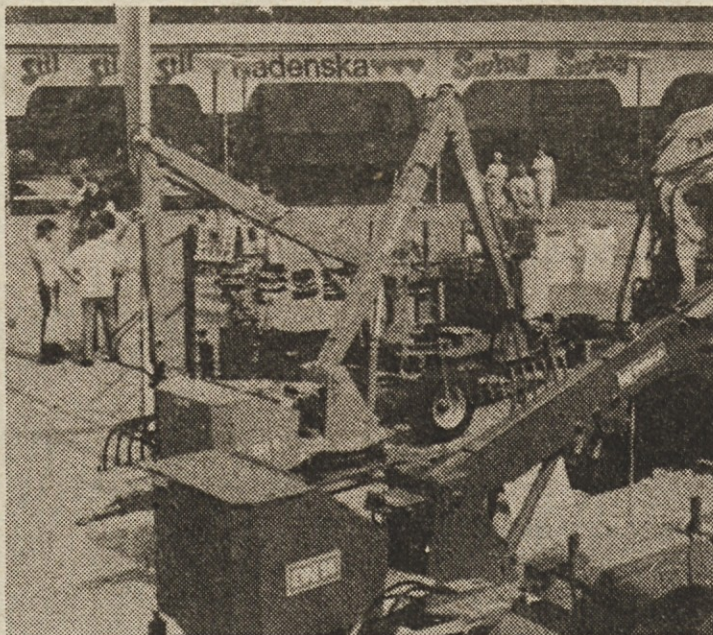
Tozd Dvigalo je na radgonskem sejmu v okviru Agrotehnike — Gruda razstavljal hidravlični nakladalnik DN 6 z nosilnostjo 600 kilogramov in DN 14 z nosilnostjo 1400 kilogramov.

Hidravlični nakladalnik DN 6 je najmanjši nakladalnik v družini. Vleče ga lahko že traktor z močjo 9 KW. Lahko ga poganja tudi elektromotor z močjo 4 KW. Hidravlični nakladalnik DN 14 pa je zelo robusten.

Hidravlični nakladalnik je namenjen raznim opravilom v kmetijstvu in drugih panogah za nakladanje in razkladanje materialov, kopanje mehkih in trdih tal, dviganje in spuščanje bremen itd. Pogon hidravličnega nakladalnika je možen na dva načina in sicer traktorja prek kardanske gredi, kombinirano prek traktorja ali elektromotorja priključenega na električno omrežje.

Dodatna oprema stroja vsebuje dvodelno zajemalko, košaro za peso, vile za gnoj, kopalnik, klešče za les, kavelj za dviganje bremen, zaščitno kabino, bočno hidravlično opornico, centralno hidravlično opornico, elektromotorni pogon stroja.

Do konca letošnjega leta bo tozd Dvigalo izdelal še dva nakladalca in sicer tip DN 17 z nosilnostjo 1700 kilogramov in DN 9 z nosilnostjo 900 kilogramov.

Tozd Skip je na radgonskem sejmu razstavljal v okviru Agrotehnike — Gruda in sicer traktorski priključek TP-800, ki je nov proizvod tega tozda. Traktorski priključek TP-800 je tipični poljedelski stroj, ki se kot priključna vlečna naprava priključi na vsak traktor moči 30 KW in tako služi kot priključno orodje predvsem za spravilo poljščin. Stroj ima mehnične stabilizatorje. Vgrajena je hidravlična črpalka z multiplikatorjem, ki se preko kardana priključi na traktor. Prednost tega stroja v primerjavi s sedanji modeli je v tem, da deluje tako kot vsa priključna orodja. Stroj se lahko uporabi tudi za nakladanje kosovnega materiala, za kopanje jaškov itd.

Priključna orodja tega stroja so dvodelna zajemalka, košara za peso, vile za gnoj, rovkopač, klešče za les, kavelj za dviganje bremen, elektromotorni pogon stroja. Nosilnost stroja TP-800 je 800 kilogramov in skupna teža 2200 kilogramov.

Tozd Skip je sodeloval tudi na sejmu v Celovcu, ki je bil od 12. do 17. avgusta. Na njem je v okviru Gospodarske zbornice Slovenije in Slovenijalesa razstavljal viličarja nakladalca oziroma večnamenskega viličarja, za katerega so se obiskovalci sejma zelo zanimali. Z njimi se je Skip že pogovarjal o prodaji tega viličarja za avstrijsko lesno predelovalno industrijo. Opravljeni so bili prvi razgovori s kupci, od katerih tozd pričakuje tudi uspeh.

Ipko — program za farme

Tozd IPKO Podpeč je na radgonskem sejmu razstavljal samostojno drobilca vej, kontejnerje PS 1, PK 1, PKA 1750, PSK 2,5 ter posodo za medikamente, skupaj z Emona-inženiringom pa bokse za prasilišče, bokse za čakališče, bokse za merjase, dvoetažne bokse za vzrejo in pitanje ter krmilno tehniko.

Drobielec vej je namenjen za drobljenje odpadkov organskega izvora (obrezki dreves in žive meje, odcvetelo cvetje, odpadki sadja in zelenjave, časopisni papir, kartoni, manjši leseni zabojčki, slama itd.).

Drobielec vej ima stransko vodilo, ki je povezano s sistemom rezil in omogoča drobljenje vej do premera 40 milimetrov.

Normalna izvedba drobilca ima za pogon prigraden elektromotor, možno pa mu je prigraditi bencinski motor.

Drobielec vej ima večstopenjski stavek rezil.

Pogon drobilca je izveden s klinastim jermenom.

Ležaji na drobilcu vej so zaprte izvedbe in polnjeni z mastjo za celo življenjsko dobo.

Kontejner PKG 1750 za razsut tovor je idealno sredstvo za razvoj umetnega gnojila, krme in ostalih sipkih materialov. Izdelan je iz kombinacije armiranega poliestra in jekla.

Paletni silos (PS 1) za razsut tovor je embalaža za shranjevanje in transport umetnih gnojil, žitaric, granulata, in drugih sipkih materialov, ki niso lepljivi ali vlažni. Paletni silos je sestavljen iz palete in silosa. Paleta, ki je kovinska, je ogrodje silosa. Silos je izdelan iz poliestra, ojačanega s steklenimi vlakni in ima v primerjavi s kovinskimi več bistvenih prednosti.

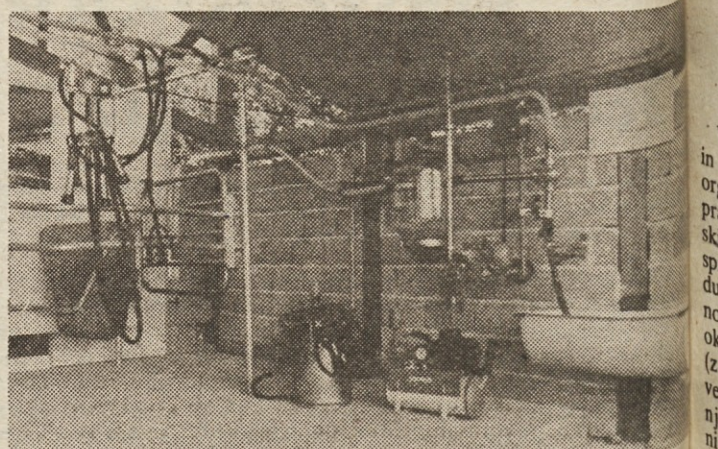
Paletni silos se izdeluje v dveh velikostih — večji, ki ima prostornino 1000 litrov in manjši s prostornino 600 litrov.

Paletni silos ima zelo veliko življenjsko dobo.

Mešalna posoda — cisterna za medikamente je namenjena za mešanje in doziranje zdravil pri zdravljenju pujskov do treh mesecev starosti. Glavna prednost te mešalne posode je v tem, da jo je možno priključiti direktno na obstoječe vodovodno omrežje s hitrospojno sponko. Tako dobijo pujski potrebno količino zdravil z vodo iz omrežja preko obstoječih nastavkov — cuclev.

V kolikor je ena mešalna posoda premajhna za enodnevno količino, je lahko v pomoč dodatna posoda — cisterna, ki nima mešalne črpalke in se jo veže v tandem. Obe cisterni sta prevoznici in ju je mogoče premešati.

S pomočjo ventilov se lahko poljubno vključuje mešanje zdravil ali pa napajanje omrežja.

Tozd Tehnomont (prej tozd Zastopstva) je letos na Radgonskem sejmu prvič razstavljal skupaj z Emona-inženiringom izmolžišče.

Izmolžišče sestavljajo vakuumski agregat, zbiralec mleka (relativno molzne enote, mlekovodne cevi in pripadajoča armatura).

Osnovna energija za molžo je vakuum, ki ga proizvaja vakuumski črpalka in mora biti konstanten — 51 KPa. To je mogoče doseči s pomočjo vakuumskega regulatorja. S priklopom molzne enote na sesalno kravo se začne molža. S pomočjo hidropulzatorja in vakuumskega indikatorja se lahko doseže pravilno izmenično molžo, kar omogoča fiziološki način molže. Mleko odteče s pomočjo vakuuma v kolektor od tu dalje po mlekovodnih ceveh skozi indikator v zbiralec mleka. Če se v zbiralcu mleka nateče določena količina mleka, se s pomočjo vojskih elektrod (24 V) in pripadajoče avtomatike vključuje mlečni črpalka, ki prečrpa mleko iz zbiralca preko filtra v hladilni bazen.

Na sejmu so se obiskovalci tako z družbenega kot z zasebnega sektorja zelo zanimali za razstavljeni sistem molže.

Kljub dolgemu dobavnemu roku (januar, februar 1984) je tozd na sejmu prodal 24 izmolžišč.

Ker tozdu primanjkuje proizvodnih prostorov, je le del proizvodnje sistema za molžo organiziral v svojih prostorih, en del pa pri kooperantih. (Foto: M. P.)

L. J.

IPKOV razstavljeni prostor v Radgoni.

Predstavitev novega partnerja

Sejma Vino 1983 se je letos udeležil tudi IMP. Sodelovali so tozda Marketing z Zastopanimi firmama GEA Ahlborn in Pieralisi. Tozda Tehnomont in Alchrom, posebej pa tudi tozd Ipko. Janez Hartman iz tozda Marketing meni, da je bila naša predstavitev na ljubljanskem vinskem sejmu preskromna, saj še zdaleč nismo prikazali vsega, kar lahko ponudimo na področju predelave vina in sadnih sokov.

Posebej pa lahko omenimo, da smo na tem sejmu prvič predstavili svojega novega partnerja italijansko firmo Pieralisi iz Jesija blizu Ankone. Ta firma proizvaja naprave za čiščenje tekočin — decanterje, ki delujejo na principu centrifugiranja, in separatorje, kjer čistijo tekočine glede na različno specifično težo posameznih sestavin.

Pieralisi je na vinskem sejmu prikazal po en tip decanterja in separatorja za uporabo v vinarstvu, sicer pa je program te tovarne dosti širši. Posebno znane in uveljavljene so njihove naprave za čiščenje oljivnega olja, sicer pa proizvajajo še celo vrsto različnih specialnih izvedb — od opreme za dehidracijo komunalnih in industrijskih odpadkov, do naprav za celulozno in naftno industrijo ter razne veje prehranske industrije — od mesne do proizvodnje sadnih sokov.

Poleg naprav za čiščenje tekočin izdeluje Pieralisi tudi viličarje vseh velikosti. Manjši tip viličarja so razstavili tudi v Ljubljani.

Predstavniki našega sozda, ki so obiskali to tovarno, so zelo ugodno ocenili njihovo tehnologijo in kvaliteto izdelkov in ugotovili lepe možnosti za sodelovanje pri ponujanju kompletne opreme za tehnološke linije v prehranski industriji v povezavi IMP, Pieralisi in Ahlborn.

L. J.

IKO: Precej pomanjkljivih vlog

V tozidih ITAK, obeh Tratah in v delovni skupnosti delovne organizacije IKO je v razpravi pravilnik o reševanju stanovanjskih vprašanj, ki bo predvidoma sprejet septembra na referendumu. Tako so letos reševali stanovanjska vprašanja vsi tozidi v okviru delovne organizacije IKO (izjemo tozda IPKO) po doslej veljavnem pravilniku o reševanju stanovanjskih vprašanj, ki še ni usklajen z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu.

V tozdu ITAK so imeli letos na razpolago za stanovanjske potrebe 3.500.000 dinarjev. Ta sredstva so kot stanovanjske kredite razdelili prosilcem za stanovanjska posojila za nakup stanovanj, dograditev hiš in za adaptacijo stanovanj.

Na natečaj za stanovanjska posojila se je prijavilo 11 delavcev, ki so vsi izpolnjevali razpisne pogoje in so tudi vsi dobili stanovanjska posojila. Največji znesek, ki ga je posojiljemalec dobil, je znašal 600.000 dinarjev, najmanjši pa 100.000 dinarjev.

Komisija za delovna razmerja, ki v tozdu ITAK rešuje stanovanjska vprašanja, se je pri svojem delu srečevala z nekaterimi težavami, ki so bile v tem, da so se nekateri prosilci prijavili na natečaj s pomanjkljivo dokumentacijo.

V tem tozdu bodo tudi v prihodnje na enak način — to je z dajanjem posojil delavcem — reševali stanovanjska vprašanja, saj so delavci s tem načinom reševanja stanovanjskih vprašanj najbolj zadovoljni.

Tozdr Trata — črpalke je imel letos na razpolago za reševanje stanovanjskih vprašanj svojih delavcev 2.643.500 dinarjev. Od 13 prosilcev, kolikor se jih je prijavilo na razpis za stanovanjska posojila, le eden delavec ni izpolnjeval razpisnih pogojev, to je pogoja v zvezi z oddaljenostjo stalnega bivališča od tozda, v katerem združuje delo. Delavec stanuje namreč 100 kilometrov proč od tozda. Med 13 prosilci je eden prošil za dodelitev stanovanja, ki mu ga tozdr ne more dodeliti, delavec sam pa ne varčuje za stanovanje.

Največji znesek kredita, ki so ga dodelili prosilcu, je bil 500.000 dinarjev, najmanjši pa 60.000 dinarjev za adaptacijo stanovanj. Sredstva, ki so jih delavcem razdelili kot stanovanjske kredite, so le-ti porabili za nakup stanovanj, gradnjo in adaptacijo hiš.

Prosilcem, ki so prošili za kredite za adaptacijo se dali toliko kredita, da so v celoti rešili svoje adaptacije. V bodoče nameravajo stanovanjska vprašanja svojih delavcev reševati tako kot doslej.

Od 13 prosilcev so letos dokončno rešili stanovanjske probleme sedmim delavcem, ostali pa bodo najbrž v prihodnje potrebovali kredite.

Težava pri reševanju stanovanjskih vprašanj v tem tozdu je v tem, da ni na razpolago samih stanovanj. Lani je tozdr rezerviral v Samskem domu v Šiški sobe za 6 postelj, vendar se je zaradi previsokih cen odločil za nakup ene dvoposteljne in ene enoposteljne sobe.

Tozdr Trata Avtomatika je letos reševal stanovanjska vprašanja svojih delavcev s 6.246.870 dinarji. Od tega zneska je že lani porabil za rešitev dveh stanovanjskih problemov 550.000 dinarjev.

Na razpis za stanovanjska posojila se je letos prijavilo 12 prosilcev, od katerih jih je samo sedem izpolnjevalo vse razpisne pogoje. Vsem sedmim so potem dodelili stanovanjske kredite v zaproseni višini, ki so znašali skupaj 1.926.000 dinarjev. Pet prosilcev je oddalo pomanjkljivo dokumentacijo. Nekaj pa se jih je prijavilo na razpis po razpisnem roku.

Komisija za delovna razmerja, ki rešuje stanovanjska vprašanja v tozdu, se je odločila, da takoj reši prošnje sedmih prosilcev, ki so izpolnjevali vse razpisne po-

goje in predlagala, da se v jeseni razpis ponovi. V novem razpisnem roku bodo lahko tisti prosilci, ki v prvem niso izpolnjevali pogojev, pridobili potrebno dokumentacijo, delavci, ki so zamudili rok za prijavo na prejšnjem natečaju in novi prosilci, bodo imeli možnost, da se sedaj prijavijo.

Delovna skupnost IKO je imela letos na razpolago za stanovanjske potrebe 3.905.000 dinarjev. Od tega so 905.000 dinarjev vezali v Ljubljanski banki. Ta sredstva, oplemenitenjena z bančnimi krediti, bodo porabili za nakup stanovanj v Rapovi jami za svoje delavce. Za stanovanjske kredite so razdelili prosilcem 3.000.000 dinarjev. Na natečaj za kredite se je prijavilo 11 delavcev, od katerih jih je izpolnjevalo pogoje 10. Ti so dobili stanovanjska posojila za nakup stanovanj, za adaptacijo in dograditev stanovanjskih hiš.

Pri reševanju stanovanjskih vprašanj pa tudi v delovni skupnosti delovne organizacije IKO ni manjkalo težav. Te so namreč pri dajanju kreditov za adaptacijo. Pravilnik o reševanju stanovanjskih vprašanj predvideva za adaptacijo samo 50.000 dinarjev posojila. Ker pa je ta znesek glede na naraščajoče cene gradbenega materiala prenizek, se je komisija za delovna razmerja odločila, da to vsoto kredita poveča na 100.000 dinarjev. Nov pravilnik, ki je v razpravi, pa predvideva za te namene celo 400.000 dinarjev. Problemi so tudi v tem, ker nekateri prosilci nimajo urejenega premoženjskega statusa in pa v tem, da nekateri delavci še vedno premalo varčujejo za reševanje svojih stanovanjskih vprašanj.

Vendar so kljub nekaterim problemom v delovni skupnosti delovne organizacije IKO letos dokončno rešili stanovanjska vprašanja petim delavcem, ostale pa bodo rešili še v prihodnjih letih. Največji znesek stanovanjskega denarja so dali organizaciji združenega dela, kjer je zaposlen zakonec delavca iz delovne skupnosti IKO — ta je znašal 555.000 dinarjev, najmanjši pa je bil kredit v višini 100.000 dinarjev za adaptacijo.

Komisija za delovna razmerja si je za prihodnje postavila nalog, da bo preverjala namen trošenja stanovanjskih posojil.

V tozdu Alchrom Ruše so sprejeli pravilnik, ki je usklajen z republiško zakonodajo, konec leta 1981 na zboru delavcev.

Stanovanjska vprašanja svojih delavcev rešujejo s sredstvi iz sklada skupne porabe z nakupom stanovanj v okviru stanovanjske gradnje in v Rušah, za kar obstaja samoupravni sporazum med graditelji in vsemi potencialnimi uporabniki na območju Ruš. Podpisnik tega sporazuma je tudi samoupravna stanovanjska skupnost za gradnjo, ki finančno spremlja realizacijo programa gradnje v letih 1981-1985. Letos je bilo kupljeno in dodeljeno enemu Alchromovemu delavcu eno dvosobno stanovanje, ki bo vseljivo konec letošnjega leta, v vrednosti 267.000 dinarjev, za enega delavca pa so sofinancirali stanovanje v višini 500.000 dinarjev organizaciji združenega dela, kjer je zaposlen delavec zakonec.

Za kredite individualne gradnje in adaptacije je bilo razdeljeno 1.200.000 dinarjev. Za dodelitev stanovanj je bilo 5 prošelj. Z nakupom enega stanovanja so v tozdu rešili problem dveh prosilcev, ostale pa bodo reševali v naslednjih letih.

Za novogradnje so razdelili kredite devetim prosilcem — toliko jih je namreč za kredite prosilo. Za adaptacijo so dali kredite vsem šestim prosilcem, kolikor jih je prosilo zanje.

V Alchromu je čedalje več zanimanja za stanovanjska posojila za novogradnje in adaptacije, kar je razumljivo, saj sta blokovna gradnja in nakup stanovanj izredno draga.

V murskosoboški delovni or-

ganizaciji Panonija so sprejeli pravilnik o dodeljevanju stanovanjskih posojil septembra 1979 na seji delavskega sveta po predhodni obravnavi na zborih delavcev in je še vedno veljaven. Zadeve s področja dodeljevanja stanovanjskih posojil so v fazi reševanja.

Letos je imela Panonija na razpolago za reševanje stanovanjskih vprašanj 7.105.000 dinarjev. Razpoložljiva sredstva so razdelili v razmerju 50:50 upoštevajoč družbeno usmeritev finančnih sredstev stanovanjskega gospodarstva v občini in v regiji v letošnjem letu. Tako so namenili za nakup družbenonajemniških stanovanj v letu 1984 3.500.000 dinarjev ter 3.340.000 dinarjev za individualno stanovanjsko gradnjo in prenovalo zasebnih stanovanj.

Po sklepu komisije za delovna razmerja je bilo maja letos razpisano stanovanjsko posojilo za individualno stanovanjsko gradnjo in novogradnjo v višini 2.500.000 dinarjev in posojilo za prenovalo zasebnih stanovanjskih hiš v višini 860.000 dinarjev. V tridesetdnevem razpisnem roku se je prijavilo na razpis 15 delavcev za posojilo za novogradnjo in 7 delavcev za posojilo za prenovalo stanovanjskih hiš. Na sestanku komisije za delovna ra-

zmerja je bilo dogovorjeno, naj bi maksimalni znesek posojila, ki bi ga dodelili delavcu za novogradnjo, znašal 200.000 dinarjev, za prenovalo stanovanjskih hiš pa 80.000 dinarjev s tem, da se sme neporabljena sredstva za prenovalo stanovanjskih hiš prenesti na posojilo za namen novogradnje.

Posebna tričlanska operativna komisija je obiskala vse prosilce na gradbiščih ter ugotovila pogoje za dodelitev stanovanjskega posojila in pogoje za prenovalo stanovanjskih hiš. Pogoj za dodelitev stanovanjskega posojila je do tretje faze zgrajena hiša — to je hiša »pod streho«. Pod prenovalo stanovanj je mišljeno izboljšanje stanovanjskega standarda stanovalcev (sanitarije, okna, centralna kurjava, vgraditev podob in podobno).

Posojila so v Panoniji podelili avgusta, ker delovna organizacija oplemeniti svoj denar pri Ljubljanski banki, pa v omenjenem mesecu poteče rok vezave sredstev.

Iz lanskih sredstev so letos dodelili 3 dvosobna stanovanja. Pri dodeljevanju družbeno najemniških stanovanj dosledno upoštevajo določbe pravilnika o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil.

MARIJA PRIMC

Inženiring: 20,000.000 za stanovanja

V tozdu Inženiring so sprejeli pravilnik o reševanju stanovanjskih vprašanj lani na referendumu. Pravilnik je po kriterijih in postopkih v bistvu podoben prejšnjemu, vnešene so vanj le nove določbe predpisov in družbenih dogovorov, ki urejajo stanovanjska vprašanja.

Stanovanjska vprašanja v tozdu Inženiring pa imajo specifično vsebino. Vrsto let so bila neresena stanovanjska vprašanja delavcev v predstavništvih združujejo sredstva na ravni sozda ali naj ta vprašanja rešuje samo Inženiring. Zato so nekateri delavci iz predstavništev vrsto let vlagali prošnje za dodelitev stanovanjskih kreditov, ki pa so iz omenjenih razlogov ostale neresene. To je bil tudi eden od glavnih motivov, ki je v Inženiringu pripeljal do tega, da so, ko je doseženi dohodek dopuščal, obilneje planirali finančna sredstva za reševanje stanovanjskih potreb. To je bilo lani prvič ter so tako nadaljevali tudi letos.

Lani so za reševanje stanovanjskih vprašanj namenili po zaključnem računu 10 milijonov dinarjev ter od 37 vloženih prošelj rešili za novogradnjo 17 prošelj, za nakup stanovanja 5 prošelj, ter za adaptacijo 7 prošelj.

Letos so iz dohodka namenili 20 milijonov dinarjev po zaključnem računu, ostalo pa se je nabralo iz anuitet in sredstev iz bruto osebnih dohodkov. Komisija za reševanje stanovanjskih vprašanj je zbrala 55 prošelj, od katerih jih je bilo 24 za individualno oziroma organizirano novogradnjo, 12 za nakup stanovanja, 19 za adaptacijo.

Komisija je pozitivno rešila 21 prošelj za individualno gradnjo, 3 je zavrnila zaradi neustrezne dokumentacije. Za nakup stanovanja je pozitivno rešila 5 prošelj, za eno delavko pa je rezervirala sredstva za nakup stanovanja, ki bo last IMP. Za adaptacijo je komisija ugodno rešila 7 prošelj, ostale pa so bile zaradi pomanjkljive dokumentacije in določb pravilnika negativno rešene.

Na področju reševanja stanovanjskih vprašanj je bil letos najbolj pereč problem visok skok cen stanovanj, ki so vplivale na višino zaprosenih in tudi dodeljenih kreditov.

Po pravilniku je mogoče delavcu dodeliti kredit največ v višini vrednosti dvosobnega stanovanja s površino 57 kvadratnih metrov, kakršen je družbeno dogovorjen standard. Pri tem se upošteva povprečna cena kva-

dratnega metra, ki jo določa Samoupravna stanovanjska skupnost mesta Ljubljana.

Pri reševanju kreditnih zahtev pa se upošteva kreditna sposobnost delavca, njegova finančna konstrukcija, socialne razmere, premoženjsko stanje itd.

Najbolj so se v tozdu ukvarjali s problemom razdelitve finančnih sredstev na tozdr Inženiring in Marketing upoštevajo statusno spremembo iz januarja 1983. To vprašanje so rešili tako, da je stanovanjska komisija tozda Inženiring obravnavala prošnje vseh delavcev, ki so lani združevali delo v tozdu Inženiring in po določbah pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj tudi tistim, ki so izpolnjevali pogoje, razdelila kredite. Neporabljena sredstva so razdelili med oba tozda, upoštevajoč število zaposlenih po sporazumu o razdelitvi sredstev, stanovanjskih pravic in obveznosti (delitvena bilanca), ki sta ga sklenila tozda Inženiring in Marketing.

Ker je bilo zbranih 55 prošelj, je imela komisija precej dela z zbiranjem potrebne dokumentacije, dokazil o izpolnjevanju pogojev, ki izhajajo iz pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj.

Komisija je najprej izločila iz obravnave vse tiste prošnje, ki niso bile podprte z ustreznimi dokazili. Vse ostale prošnje pa je razvrstila v 3 kategorije in sicer na prošnje kreditov za individualno gradnjo, za nakup stanovanja, za adaptacijo stanovanj. Na podlagi ocene o izpolnjevanju pogojev pri posameznih prosilcih

Projektivni biro: 14 rešenih

V Projektivnem biroju so marca letos na referendumu sprejeli nov pravilnik o reševanju stanovanjskih vprašanj.

Za reševanje stanovanjskih vprašanj svojih delavcev je imel tozdr letos na razpolago blizu 7 milijonov dinarjev in z njimi rešil stanovanjska vprašanja 14 delavcem s tem, da je sofinanciral nakup dveh stanovanj za svoje delavce, trem delavcem dodelil stanovanjska posojila za nakup stanovanj v skupni višini 1.400.000 dinarjev, devetim delavcem pa kredite za gradnjo oziroma adaptacijo hiše v skupni višini 2.150.000 din.

je bila izdelana prednostna lista. Prva izdelana lestvica je bila potem še preverjena z ogledi pri vsakem prosilcu doma in na objektu, za katerega je delavec prošil za kredit. Na osnovi take vsestranske presoje je komisija izdelala končni predlog razdelitve sredstev.

Pri svojem delu pa se je komisija srečevala z nekaterimi problemi, kot so visoke cene kvadratnega metra stanovanja, majhna možnost nakupa majhnih stanovanj, ponesrečen razpis za soinvestitorje gradnje stanovanj v Rapovi jami, kjer je tozdr Inženiring rezerviral za svoje delavce 6 stanovanj. Realizacija te izgradnje se odmika, sredstva za to namenjena pa izgubljajo vrednost.

Po starostni strukturi delavcev je Inženiring zelo mlad tozdr, saj je povprečna starost delavcev okoli 30 let. Zato je veliko mla-

dih družin, ki na različne načine rešujejo svoje stanovanjske probleme. Ker je fluktuacija delavcev v tem tozdu zelo majhna, je razumljivo, da veliko delavcev pričakuje pomoč tozda pri reševanju svojih stanovanjskih problemov.

Zaradi planiranja stanovanjskih sredstev je komisija za reševanje stanovanjskih vprašanj v Inženiringu doslej že dvakrat opravila anketo o stanovanjskih razmerah delavcev. Zaradi spremenjene strukture zaposlenih (precej delavcev je odšlo v tozdr Marketing) bo komisija tudi v prihodnje z anketo ugotavljala stanovanjske potrebe delavcev.

V tozdu menijo, da bo glede na zaostreno in težko stanovanjsko politiko-nasploh v bodoče potrebno ob pomoči strokovnih služb IMP poiskati najbolj primeren način vlaganja sredstev za stanovanjske potrebe.

V spomin Miroslavu Macarola

V začetku septembra nas je pretresla žalostna vest, da je po kratki in težki bolezni umrl Miroslav Macarol, nekdanji vodja IMP-jevega zagrebškega predstavništva. Z njim smo izgubili človeka, ki je za IMP ogromno naredil, vsem, s katerim je imel neposredne stike, pa je bil tudi dober prijatelj.

Miroslav Macarol se je rodil 10. novembra 1907 v Trstu. Končal je trgovsko akademijo. IMP-jevci smo ga spoznali, ko je bil še sekretar Združenja montažnih podjetij Jugoslavije. Že takrat nam je, kot tudi vsem drugim podjetjem, ki jih je zastopal v združenju, vedno pomagal reševati najrazličnejše probleme, ki smo jih imeli.

Vsi, ki so imeli stike z njim, se spominjajo, kako močan vtis je naredil nanje s svojo uglajenostjo in prijaznostjo, znanjem in sposobnostjo, predvsem pa s toplim človeškim odnosom in pripravljenostjo pomagati.

Za IMP je bila pomembna pridobitev, da je prišel v zagrebško predstavništvo. Prišel je namreč v času, ko je naša organizacija šele začela graditi svojo predstavniško mrežo in potrebovali smo ravno takšne ljudi — neumorne delavce z velikim znanjem in bogatimi izkušnjami. Miroslav Macarol je ogromno naredil za uspešnejšo prodajo naših izdelkov — predvsem Teno-vih in Tratinih. Postavil pa je tudi čvrste organizacijske temelje našega zagrebškega predstavništva in tudi trdne temelje številnih poslovnih zvez, ki jih vzdržujemo še danes.

Človek in sodelavec, kakršen je bil, po upokojitvi leta 1973 seveda ni prekinil odnosov z nami. Še naprej je spremljal razvoj IMP-ja in delo v predstavništvu, redno nas je obiskoval in mi smo koristno uporabljali njegove nasvete in priporočila.

Ta prikaz njegovega življenja bi bil pomanjkljiv, če ne bi omenili še ene njegove ljubezni — navdušenja za šport, saj je delal tudi v organih plavalne zveze Jugoslavije.

Miroslav Macarol je s svojim prizadevnim delom in bogatimi izkušnjami pomembno in trajno prispeval k razvoju IMP-ja in njegovi uveljavitvi v jugoslovanskem prostoru. Vsem, ki smo ga poznali, ostajata njegov lik in plemenita osebnost v trajnem spominu. Ob slovesu se mu zahvaljujemo za njegov prispevek, družini in sorodnikom pa izražamo svoje sožalje.

Sodelavci iz IMP-ja

V spomin Ivanu Rojsu

Kruta usoda te je iztrgala iz naših vrst, čeprav si imel v svojem življenju še mnogo načrtov.

V IMP si prišel leta 1977, da bi s svojimi bogatimi izkušnjami, ki si jih pridobil s svojim prejšnjim delom predvsem v Metalni, pomagal mlademu kolektivu v Slovenskih Konjicah, da bi čim hitreje prebrodil otroške bolezni organiziranja zahtevne proizvodnje.

Od reorganizacije IMP in ustanovitve DO EMOND v letu 1978 si kot vodja prodajnega oddelka in pozneje pomočnik direktorja prodaje jakaga toka organizacijsko pripadal Delovni skupnosti DO EMOND, vendar si ves čas svojega dela v naši delovni organizaciji posvetil TOZD ISO v Slovenskih Konjicah.

Skupaj s svojimi sodelavci si bistveno pripomogel k temu, da je ta TOZD od skromnih začetkov doživel najhitrejši razvoj v teh letih v naši delovni organizaciji in sedanje uspešno poslovanje TOZD ISO je v veliki meri tvoja zasluga. Čeprav si se vsak dan vozil na delo iz Maribora v Slovenske Konjice in tudi mnogokrat službeno potoval, si ves čas vztrajno in dosledno izpolnjeval vse delovne naloge, ki so ti bile naložene in ni ti bilo žal niti časa niti truda, da je bilo delo opravljeno. Kot dober delavec si bil tudi zgled svojim sodelavcem, s svojimi bogatimi izkušnjami si jim pomagal, da ste uspešno opravljali svoje delo.

Zaradi svojih človeških in poslovnih vrlin si bil cenjen tudi med poslovnimi partnerji, s katerimi si vedno znal navezati pristne odnose. Tudi zato si bil uspešen pri svojem delu, saj delavec v prodaji dejansko zastopa svojo delovno organizacijo navzven in lahko v veliki meri vpliva na mnenje poslovnih partnerjev o nas.

Tako si bil pravi ambasador dobre volje in preko tebe so nam poslovni partnerji zaupali vedno zahtevnejša dela. Tako je tudi tvoje delo vtkano v številnih objektih v Jugoslaviji in inozemstvu.

Pogrešali te bomo, saj si s svojim delom pustil sledove v vseh nas.

Zato se ti v imenu sodelavcev in celega delovnega kolektiva IMP DO EMOND zahvaljujemo za tvoj velik prispevek k razvoju TOZD ISO, DO EMOND in SOZD IMP.

Sodelavci iz DO EMOND

»Grizli« smo »in grizli« preko Rži do doma na Kredarici.

Naš trud je bil na vrhu bogato poplačan.

Po ledu in snegu na vrh Triglava

Tudi letos je Planinsko društvo IMP organiziralo tradicionalni vzpon na Triglav, ki se ga je udeležilo 81 planincev iz vseh ljubljanskih tozdov in iz tozda Elektrokovinar iz Ptuja. Večina udeležencev se je na Triglav povzpela prvič, nekateri pa so bili na Triglavu že večkrat.

Na očaka smo se povzpeli iz dveh smeri: z Rudnega polja in iz Vrat. Skupina planincev, ki je krenila iz Vrat, je svoj naskok na vrh pričela po poti čez Prag in se ustavila v Staničevj koči, kjer nas je čakala izdatna enolončnica in pristen planinski čaj. Dež in sneg nista pokvarila prijetnega večera v koči, kjer smo se počutili kot ena družina, ki živi in diha s planinami.

Naslednje jutro smo se preko Rži napotili do Koče na Kredarici. Temni oblaki in sneg, ki je zapadel prejšnjo noč, nam niso vzeli upanja. Triglavski dom na Kredarici nas je pričakal v novi, lepši in udobnejši podobi. Zaključna dela v domu tečejo h koncu, tako da bo prenovljen dom lahko sprejel več kot dvesto planincev. Uradna otvoritev prenovljenega doma bo 17. septembra v počastitev 90-letnice Slovenskega planinskega društva.

Poslovili smo se od Kredarice in nadaljevali vzpon preko Malega Triglava na »pravi« Triglav. Na vrhu smo se srečali s planinci, ki so se nanj povzpeli z doma na Planiki. Vrh Triglava je kljub težkim vremenskim razmeram (led, sneg, nizka temperatura), zavzelo 50 planincev, v veliki večini začetnikov. Sledilo je tradi-

cionalno fotografiranje v družbi Aljažvega stolpa in preiskus krstilnega pripomočka (vrvi).

Z vrha Triglava smo sestopili po poti na Dolič, v istoimenski koči smo se okrepčali in nadaljevali turo preko Hribaric v dolino Triglavskih jezer, ki so sestavni del Triglavskega narodnega parka. Pri tretjem Triglavskem jezeru — Zelenem jezeru — nas je presenetil dež, ki nas je »močil« vse do Koče pri Triglavskih jezerih. V koči smo se osušili in okrepčali ter dočakali jutro. K prijetnemu vzdušju v koči je veliko prispeval naš harmonikar Ivan skupaj s ptujskimi planinci, ki so dajali ton večeru. Razigrani planinci so se solidarno umaknili iz dnevnega prostora na prosto, ker je na počitek čakalo okoli šestdeset planincev.

V nedeljo — zadnji dan planinske ture — smo se vračali v dolino po poti do Koče pri jezeru. Tu smo udarniško poprijeli za delo in pomagali pri izkopu zemlje za vodni zbiralnik. Izkopali smo več kot deset kubičnih metrov zemlje. Med najbolj zavzetimi je bil Franci (bradati planinec iz delovne enote v Alžiru), ki je odvozil kar trinpedeset samokolnic. Predsednik Viatorjevega gradbenega odbora nas je zaradi dobro opravljenega dela nagra-

dil s požirkom krepkega in enolončnice.

Pot nas je nato vodila do Koče na Vogarju, kjer je bil na vrsti planinski krst za novepečene osvajalce Triglava. Pohvaliti velja duhovitost in izvirnost »farovških veljakov« — župnika, levega in desnega ministranta ter policaja za uspešen obred. Kazni (krst po zadnji plati) so bile različne, odvisne od znanja krščenca, ki je odgovarjal na vprašanja z nešteto možnimi odgovori, od milosti sodnikov in od zamaha našega krstitelja — Oče. Krstni botri so izbrali planinsko ime za krščenca, izkazati pa so se morali tudi s takso — litrom črnega. Krščenči so prejeli krstni list kot dokazno gradivo, ki naj ga v planinah vedno nosijo s seboj.

Obogateni z novimi spoznanji, polni prijetnih vtisov, smo se zvečer vračali v Ljubljano. V triglavskem pogorju smo videli veliko čudovitih planinskih pejsažev in vrhov, ki so klicali po osvajanju. Mnogi, ki so bili prvič na Triglavu, so si zaželeli zopet v gore; potrdili pa so tudi, da so sposobni osvojiti našega očaka in tudi druge vrhove.

Pohvaliti velja vse planince, posebej tiste, ki so bili prvič na Triglavu. Posebno zahvalo zaslužijo vodniki in tov. Klobučar-Oča za organizacijo planinske ture.

VIDA BABNIK

Planinski krst je bil na moč slovesen.

Za slab odgovor — pet udarcev

Kakor vsako leto smo se tudi letos zbrali pred IMP stavbo za pohod na Triglav. Dobili smo se stari planinci — prijatelji in v smeju poklepetali.

Kakor vedno sta bili dve poti: z Vrat in s Pokljuke. Opisal bom pot s Pokljuke. Ko smo prepotovali Gorenjsko, smo se pri Bledu odcepili za Gorje. Tam smo v samopostrežni trgovini nakupili zadnje priboljške in se potem odpravili na Pokljuko in do Rudnega polja. No, tam se je začel križev pot. Počasi smo se

odpravili. Letos nam ni na srečo nobena krava (bik) zaprla poti.

Počasi, po kosih smo prišli do Vodnikovovega doma na Velem polju. Tam smo se okrepčali in odpočili, saj nas je čakala ne tako kratka pot do Planike. Počasi smo se odpravili proti Planiki. Zadnje bi kmalu ujel dež, ki se je spreminjal v sodro. Ko je nehal padati, so se nekateri odločili, da gredo pogleda še novo prekrasno kočo na Kredarici. Toda sredi povratka začne padati sneg. Kdo bi si mislil, sredi poletja sneg? Ko smo se posušili, smo lahko v jedilnici zaplesali, saj smo imeli neutrudnega godca, ki je raztegoval meh tja do noči. Bolj utrujeni pa so šli na svoja ležišča in tam pogruntali nekaj šal. Ko se je spodaj umaknil godec, so poprijeli kar s svojimi grli. No, počasi so se tudi ti umaknili in slišalo se je samo še smrčanje in zavijanje vetra. Drugo jutro smo vstali pol ure pozneje kot po načrtu. Zunaj je bilo zelo mrzlo in vse je bilo zamrznjeno. Presenetile so nas ovce, ki so blejale in iskale hranjo. Nekateri smo se odločili, da stopimo na vrh očaka, drugi pa so nadaljevali pot proti Doliču. Z vsakim korakom proti vrhu je postajalo vse bolj mrzlo, pihal je veter, zlasti na Triglavu.

Na povratku proti Planiki smo srečali tudi druge del planincev, ki so prihajali s Kredarice. Izmenjali smo vtise iz prejšnje noči in nadaljevali pot proti Planiki, kjer smo se okrepčali in odšli naprej proti Doliču. V tamkajšnji koči se je vrtel okoli natakarike planinec Muri, in bogve, če nista kaj zmenjena. Po odmoru smo nadaljevali pot proti zloglasnim Hri-

baricam. No, pa je šlo brez velikih težav in že smo nadaljevali pot proti Dolini sedmerih jezer. V dolini pa je padal dež. Nekateri so bili v koči, drugi na dolini Jezero. To nam ni moč vzeti dobre volje in plesali smo dolgo v noč in kmalu bi se mesni krizi tudi pes za golaž.

Tretji dan — povratek doma. Vstali smo zopet pol ure pozneje. Nekateri smo se odpravili na Štapce, nekateri okoli. Nekateri so šli pit mleko na planino, drugi so pri tem zašli in prišli na drugi poti do Koče na planini Jezero. Tam smo skupali več kubičnih metrov zemlje za kapnino. Zaradi dela so nam dali enolončnico zastoj, vendar je bil krompir zopet odložen. Imeli ga bomo na Vogarju. Odpravili smo se na Vogar. No, tam je krst le bil. Župnik in ministranta ter policaj so bili prvovrstni. S svojimi brimi vprašanji je župnik sprožil v zagato krščence, ki so do enega do pet udarcev. Zelo malo je bilo vina, zato je nekateri v glavah že »šumelo«. Vse smo se odpravili v dolino. Mestnico smo prišli v Staro Planico, kjer smo »narjuli« neke riborčane, ki so se nemarno »pirili« pred svojimi »skatlami«. Potem smo zavili v gostilno pri Mihovcu, kjer so nekateri prevlekli iz temnih nahrbtnikov svetli dan poleg navadnega »škafarja« gorski sir parmezan — »škafarji« Vsi veseli smo se odpravili na Naklem, kjer smo se s »rinskjo« v Naklem, kjer smo se zadnjič okrepčali. V Ljubljani smo se polni spominov razšli.

Kljub utrujenosti so naši vrli planinci na povratku s Triglava poprijeli za lopate in krampe ter izkopali jamo za vodni rezervoar pri koči na planini Jezero. Seveda je bilo ob poskočnih vizah delo veliko lažje.

9 naših planincev na vrhu Breithorna

Kako sem osvojil prvega štititisočaka

Letos, že drugič je PD IMP organiziralo planinski izlet v tuje hribe. Prvič smo se povzpeli na 4165 metrov visoki Breithorn, ki leži na italijansko-švicarski meji. Izleta se je udeležilo 39 planincev.

V torek, 26. julija ob 22. uri smo se udeleženci izleta zbrali pred upravno stavbo IMP na Tivoli cesti. Z avtobusom smo krenili proti mejnemu prehodu Ferret, kamor smo prispeli opolnoči. Pot smo nadaljevali mimo Benetk, Padove in Verone proti Milanu, in dalje proti Aostu. Pred mesto smo zapustili avtocesto ter nadaljevali pot po visokogorski cesti proti Cervini. Že med vožnjo smo zagledali 4478 metrov visoki Matterhorn, ki smo ga lahko občudovali vso pot do ervine, kamor smo prispeli v popoldanskih urah.

Tabor smo postavili pod nožjem Matterhorna in drugih vrhov, ki so se vzpenjali nad nami. V bližini so bile stajale. Zvečer nas je presenetil nepričakovan obisk — čreda krav, ki se je začela s pašo. Nadležne gostje ne morali odganjati od naših taborov. Ker nismo bili preveč osamljeni, so krave ponoči nadalje Tonetov šofor ter ga zrušile in mu takoj naložile jutranje mleko. Pod taborom je tekla čist, hladna potoka, ki nam je bil vsem korist, za kuho in umivanje. V bližini smo videli zasneženi vrh Breithorna — glavni cilj naše prave.

Cetrtek, 28. julij. Zbudili smo se ob 6. uri. Pripravili smo si stvari, ki naj bi jih potrebovali ob vzponu, ter jih zložili v nahrbtnike. Zapustili smo tabor ter krenili proti 10 minut oddaljeni žičnici. Žičnico smo se povzpeli na Plan Maison, nato presedli za staze Cime Binache, tu pa še na stazo za Plateu Rosa. Na Plateu Rosa smo se razdelili v osem skupin.

V naši skupini, ki jo je vodil Marjan Požar, nas je bilo sedem. Na čevlje smo si pritrdili dereze, nato pa vzeli pot pod noge. Hodeli smo ob robu urejenih smučarskih varnostnih saj, je bilo na njih polno smučarjev. Srečevali smo tudi planince, ki so se vračali Breithorna. Po dveh urah hoje smo bili pod vznožjem našega cilja. Ustavili smo se ter se navešali. Sijalo je sonce, ki nam je omalo vid, zato smo si morali varovati oči s sončnimi očali. Hodili smo drug za drugim, tako da je bila vrva silno napeta. Večkrat smo se morali ustaviti, in si odpočiti. Dihali smo globoko, ker je zrak na taki višini že redek. Po debelih treh urah naporne hoje smo osvojili vrh. Vodil je kakemu čestital za osvojeni vrh — 4165 metrov visokega Breit-

horna. Vsi smo bili veseli in zadovoljni, tako je bila utrujenost pozabljena. Razgled je bil čudovit. Strmeli smo nad mogočnim Matterhornom, Monte Roso, Lisakami in drugimi. Veter je bil vedno močnejši, zato smo začeli zapuščati vrh. Sestop je bil precej lažji od vzpona. Pod vznožjem smo počakali ostale skupine in nato napravili nekaj skupinskih posnetkov. Hitro smo prišli do žičnice, s katero smo se spustili nazaj v Cervino.

V taboru smo zvečer nabrali dračje in deske, jih zmetali na kup in zanetili taborni ogenj. Pozneje je ob ognju in pijaci zapel mešani pevski zbor pod vodstvom Cirila. Večerne ure so hitro potekale. Ura je bila enajst, ko smo se odpravili spat.

Petek, 29. julij. Zgodaj zjutraj smo tabor podrl, zložili prtljago v avtobus in se odpeljali v dolino proti francoski meji. Nadaljevali smo vožnjo in kmalu prestopili mejni prehod in se nato peljali skozi 11-kilometrski predor pod 4807 visokim Mt Blanc. Prispeli smo v francosko turistično mesto Chamonix, kjer smo imeli kratek postanek. Opazovali smo Mt Blanc in njegovo pogorje.

Ko se je čas za postanek iztek, smo se spet peljali proti mejnemu prehodu, tokrat med Francijo in Švicco. Nadaljevali smo pot mimo švicarskega mesta Martignin naprej proti Taschu. Nato smo se z zobato železnico peljali v Zermatt, ki je znano turistično mesto. Zermatt je edino mesto v Evropi, kjer prebivalci nimajo prevoznih sredstev na tekoča goriva, namreč vozila poganja elektrika ali pa konjska vprega. Ločili smo se v dve skupini. Prva se je z žičnico peljala do Črnega jezera pod Matterhornom, druga pa z zobato železnico do Gorengrata (3130m). Z očetom sva se priključila tistim za Gorengrat. Vlak je bil skoraj prazen. Do vrha smo se vozili 45 minut. Srečali smo tudi naše »zemljake«, ki so bili na začasnem 9-mesečnem sezonskem delu v Švici. Tine je z njimi navezal takoj prijateljske stike in se zatekel v pogovor.

Pod nami se je razprostiral ledenik Goerenglaten. Videli smo tudi Monte Roso in istoimensko kočjo pod njo, Breithorn, Dom, v ozadju pa tudi Matterhorn in druge vrhove. Predvidevali smo, da bi se z žičnico peljali do Stochorna (3532m), a bili smo prepozni, tako da smo se z naslednjim vlakom odpeljali nazaj v Zermatt, od tam pa v Tasch, kjer smo tudi taborili.

Sobota, 30. julij. Pot smo nadaljevali po Švici mimo mest: Sirre, Brigg, Gletch, Adermat, Chour v kraljevino Liechtenstein, v njegovo glavno mesto Vaduz. Nad mestom, na strmi in visoki skali, stoji grad. Ko smo hodili po mestu, so nas spremljale bogato zložene trgovine in dišeče restavracije. A žal... Čas za postanek se je iztek, in že smo vozili proti Avstriji. Po prehodu meje smo se peljali mimo mest Feldkirch in Bludenz, preko 13km dolgega predora Arlberg, mimo Landcka in turističnega mesta Innsbruck, znanega po sloviti smučarskih skakalnicah. Peljali smo se tudi mimo smučarskega mesta Kitzbühla. Prenočili naj bi v Zell am See, kamor smo prispeli v poznih popoldanskih urah, le Janez je bil izjema, šel je spat izven urejenega kampa.

Nedelja, 31. julij. Spet smo zgodaj krenili na pot. Najprej smo se vozili na 2505 metrov visoki prelaz Hochort, tik pod najvišjim vrhom Avstrije 3797 metrov visokim Grossglocknerjem. Občudovali smo vrh Grossglocknerja, videli kočjo pod njim, majhen vlak, ki je planince in izletnike peljal na ledenik, ki se je razprostiral pod nami. Opazovali smo živahne živalce — svišce, ki spijo pod zemljo, podnevi pa pridejo iskat hrano.

Nadaljevali smo pot in prispeli do mesteca Heiligenblut in si ga v kratkem času ogledali. Nato smo se peljali mimo Oberferlacha, Spittala, Beljaka proti mejnemu prehodu Ljubelj, nato pa po domovini mimo Tržiča proti Ljubljani, kamor smo prispeli v poznih popoldanskih urah. Z očetom sva se poslovila od soudeležencev izleta in se z avtom odpeljala domov.

Izlet na Breithorn je zame nepozaben. Da je bil izlet tako uspešen, se moram zahvaliti predvsem glavnemu vodniku tov. Nandetu Klobučarju-Oči in vsem ostalim, ki so pomagali pri organizaciji tega planinskega izleta.

ALEŠ POŽAR

Na vrhu Breithorna. V ozadju Matterhorn. (Foto: Marjan Požar)

V viharju in sodri so se planinci povzpeli na Krn in bili nagrajeni s čudovitim razgledom

Po sledih prve svetovne vojne

Dne 3. 9. 1983 smo se na ljubljanski avtobusni postaji zbrali štirje člani PD IMP in se kljub majhnemu številu in slabemu vremenu odločili, da gremo na Krn.

Sedli smo na avtobus in se odpeljali do Zlatoroga v Bohinju. Tam smo počakali avtobus, ki nas je zapeljal do Savice. Potem smo kar odšli na Komno. Sredi poti smo dva zaljubljenca prepričali, da sta nadaljevala pot z nami na Krn. Ko smo prišli na Komno, smo poskušali prepričati še eno dekle, da bi šla z nami. To nam na žalost ni uspelo. Nadaljevali smo pot proti koči pod Bogatinom in od tam dalje na Bogatinsko sedlo. Od tam smo se spustili proti nekdanjim italijanskim kasarnam, ki še kljubujejo naravi. Videli smo tudi podstavek od topa, ki je nekoč pobiral življenja.

Potem nas je čakalo razpotje in odločitev. Samoupravno smo se odločili, da gremo naravnost na Krn in ne na Krnska jezera. Kmalu se nam je to poplačalo. Ob poti so bili celi šopi planink. Ko vidiš tako krasno rožo v skali, ki kljubuje vsem vremenskim nepravilnostim ti postane toplo pri srcu. Ko smo prišli do grobnice žrtev prve svetovne vojne smo videli človeške kosti in granate ter drugo železje.

Od tam naprej pa je začel močno pihati veter s sunki tudi do 150 km/h (domnevam). Nas, lažje je kar prestavljalo. In že je prišla nova nadloga — megla. Zato smo včasih iskali markacije. Pri iskanju markacij pa smo namerljali na čelado. Vzeli smo jo s seboj za spomin. Hodili smo mimo bunkerjev, ki so bili vklešani v skalo. Še zmeraj pa je pihal veter in bila je gosta megla, tako da nismo videli prepada. Dvajset

minut pred kočjo pa je začela padati sodra, tako da smo bili vsi mokri. Ko pa je zagrmelo smo iz strahu kljub utrujenosti pospešili korak.

Končno smo prišli v zavetišče. Na srečo je bilo malo ljudi. Najprej smo se preoblekli in otisnili obleko, nato pa se okrepčali. Čez nekaj časa, ko je prenehala padati, pa nas je zunaj čakalo presenečenje. Videli smo italijansko mesto Gorico, Videm, Trbiž, Čedad in veliko svetilnikov na morju. Ker je bil mrz in pozna ura, smo se umaknili v zavetišče in k spancu. Čez nekaj časa je

bilo slišati spokojen mir. Zjutraj nas je čakal prekrasen razgled. Videla se je Italija, Savudrijski polotok. Avstrijske gore, naše gore. Že zaradi tega se je splačalo biti moker. Ko smo pojedli, smo krenili na vrh, kjer smo si vse še enkrat dobro ogledali. Ponekod so bile zaplate snega, saj je ponoči padal sneg.

Z vrha smo krenili proti dolini Krnskih jezer. Tam smo nahnili ribe mladice, ki jih je bilo polno. V koči smo pojedli pravo primorsko joto, zunaj pa smo si postregli z borovnicami. Potem smo nadaljevali pot proti Lepeni. V hladni senci dreves ob šumenju tovrne žičnice smo ob poti

jedli maline. Počasi smo prišli na konec naše lepe poti — v Lepeno. V domu Klementa Juga smo počakali kombi, ki nas je pripeljal v Bovec. V Bovecu smo še pojedli prekrasno pizzo, tako da smo si olajšali želodce. Potem smo sedli v avtobus za Ljubljano čez Vrščic, kjer smo bili spet v osrčju gora in kjer se nam je nudil še zadnji pogled na Krn.

Nato smo nadaljevali pot proti Ljubljani čez Gorenjsko. V Ljubljani smo se še poslovili in odšli vsak proti svojemu domu. Za zaključek smo vsi lahko rekli, da je bil pohod lep in da nobenemu ni bilo žal.

MICKA

Začetek novega šolskega leta v Izobraževalnem centru Domžale

Le 100 IMP-jevih učencev

V šolskem letu 1983 — 84 je v domu Izobraževalnega centra, ki so ga letos v celoti preuredili in usposobili za prijetno bivanje gojencev, vključenih le 100 učencev IMP.

Zato so se v domaškem Izobraževalnem centru sami potrudili in pridobili učence veterinarske in agroživilske stroke iz Agroživilske šole v Kamniku. S te šole je v Ilempejevem domu v Domžalah 80 učencev. Ostali gojenci pa so samoplačniki, ki obiskujejo Center strokovnih šol v Domžalah, (teh je 20). Tako je v domu še vedno praznih nad 20 mest.

Nekateri Ilempejevi tozdi imajo še vedno svoje učence v domovih v Ljubljani, čeprav je bilo na koordinacijskem odboru uporabnikov in izvajalcev Izobraževalnega centra že spomladi dogovorjeno, da bodo vsi Ilempejevi tozdi svoje učence napotili v dom Izobraževalnega centra.

Svečan sprejem v domu je bil v začetku letošnjega šolskega leta za vse učence zadnji dan avgusta. Nanj so povabili tudi starše učencev ter udeležence svečanega sprejema seznanili s pravili hišnega reda z načinom plačevanja ter z možnostjo za udeležbo v interesnih dejavnostih v domu. Učence in njihove starše je pozdravil direktor Izobraževalnega centra Peter Košir, pedagoški vodja Fani Pahor pa je učence seznanila s pravicami in z dolžnostmi ter z organiziranim vzgojnim delom vzgojiteljev v vzgojnih skupinah ter o možnostih učencev za prijetno izrabo prostega časa v domu.

Način dela v domu se je v letošnjem šolskem letu spremenil zaradi ustanovitve novega deklškega oddelka, v katerem je 54 deklet, ki so predvsem z veterinarske šole Kamnik in z domaške Galanterijsko usnjarske šole.

Možnosti za izrabo prostega časa gojenk in gojencev so v letošnjem šolskem letu vsekakor večje kot pa so bile v preteklih letih predvsem zaradi družabnih prireditev, ki jih bodo odslej v domu prirejali.

Za učence v domu bodo skrbeli direktor, pedagoški vodja in 6 vzgojiteljev ki se bodo o svojem delu tedensko dogovarjali na sejah vzgojiteljev. Že med počit-

nicami so pripravili nov vzgojni načrt dela z gojenci, operativne mesečne načrte, pravilnik o delu in življenju učencev v domu, načrte o delu v interesnih dejavnostih in pa pravilnike o delu mladinske organizacije ter sveta domske skupnosti. Pri interesnih dejavnostih je nov program predvsem za dekleta, ki se bodo v domu vključile v dejavnost aerobike in v plesne vaje. Vse interesne dejavnosti bodo vodili vzgojitelji tega doma.

Delo vzgojiteljev v domu je zelo težko, saj je njihov delovni čas vsak dan drugačen, poleg tega pa morajo delati tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih, ko so drugi delavci IMP prosti.

V delavski svet in v svet staršev so izvolili tudi starše gojencev. Glede na drugačen sestav gojencev, ki so sedaj samo šolarji in ne več praktikanti, bo letošnje šolsko leto delo v domu nekoliko lažje. S tem pa ni rečeno, da problemov ne bo. Ti bodo že zaradi večizmenskega pouka v šolah.

Precej lažje bodo letos okrepili v domu stike s starši, ker je večji del gojencev z območja Slovenije in tako oddaljenost staršev od Izobraževalnega centra staršem ne bo povzročala posebnega problema.

Glede plačevanja oskrbnine v domu najbrž ne bo težav, saj začetna praksa v letošnjem letu kaže, da je večji del učencev samoplačnikov že poravnalo septembrske obveznosti.

S starši gojencev je Izobraževalni center v začetku šolskega leta sklenil pogodbo o plačevanju oskrbnine, ki jo plačujejo po položnicah do 15. vsak mesec.

Oskrbnina za gojence v domu je brez vikendov 5.000 dinarjev mesečno. Za vsak vikend pa je oskrbnina še 250 dinarjev, če gojenec preživi vikend v domu.

MARIJA PRIMC

Obraz iz kolektiva

Delo v topilnici je res težko

Livarjev skupinovodja talilnice Zlatko Klemen je po poklicu talilec in je v Livarju že 10 let, prej pa je bil talilec na pettonski indukcijski peči.

Pravi, da je delo pri talilnih agregatih — to je pri indukcijskih pečeh fizično zelo naporno, saj delajo talilci pri temperaturi okoli 50 stopinj Celzija in v treh izmenah. Delo v talilnici je take narave, da se tudi ob sobotah in nedeljah topi in pripravlja za redno proizvodnjo za ponedeljek. O tem, kako je na talilce vplivala letošnja julijska vročina, je dejal, da je bila prizadevnost delavcev kljub letošnji visoki vročini tolikšna, da se je dnevna proizvodnja samo minimalno zmanjšala.

V najbolj vročih mesecih — juniju, juliju in avgustu so delavci na delovnih mestih, kjer so najtežji delovni pogoji v livarni, dodatno stimulirani in so dobili v omenjenem obdobju za 4 dinarje zvečan dodatek na uro.

»Glede na to, kako so vrednotena dela talilcev, delavci nanje ne dajejo pripomb, zato sem mnenja, da so osebni dohodki ta-

lilcev zaenkrat dobri,« meni Zlatko. Talilci imajo skupinske norme. To je tako, da ima skupina izmene skupinsko normo, ki je odvisna od kvalitete staljene litine. Norme se malo razlikujejo od meseca do meseca.

Zaradi težkih pogojev dela se zlasti v poletnih mesecih povečajo bolniški izostanki. Za nadomeščanje delavcev, ki so odsotni zaradi težkih pogojev dela pri pečeh. »Zase vem, da bom še ostal v Livarju« pravi Zlatko, »ker druge možnosti zaenkrat nimam. V Ivančni gorici sem si zgradil hišo ter se z družino preselil iz Maribora.«

MARIJA PRIMC

ZAHVALE

Ob boleči izgubi moje drage mame se iskreno zahvaljujem sodelavcem tozda Elektromontaža za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti.

MAGAŠ FRANJO

Ob boleči izgubi mojega očeta se iskreno zahvaljujem osnovnim organizacijama sindikata tozda TEN Energetika in tozda Elektromontaža ter sodelavcem iz obeh tozdov za darovano cvetje in izrečeno sožalje ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

VLADO MAJC

Ob smrti moje drage mame Ane Račič se zahvaljujem sodelavcem TOZD Inženiring za podarjeno cvetje in za spremstvo na njeno zadnji poti.

VLADIMIR RAČIČ

Ob smrti moje drage mame Franciške Skočir se zahvaljujem sodelavcem delovne skupnosti IMP IKO za podarjeno cvetje in za spremstvo na njeno zadnji poti.

GRACIJELA KAVALIČ

Ob smrti moje drage mame Franciške Skočir se zahvaljujem sodelavcem delovne skupnosti IMP IKO za podarjeno cvetje in za spremstvo na njeno zadnji poti.

ALEKSANDRA KOSTANJEVEČ

Tretje športne igre delovnih organizacij IMP

Celjani spet zmagali

Celjski Klimi je uspel podvig. Na domačem terenu so dosegli skupno zmago na 3. športnih igrah delovnih organizacij IMP in tako obranili prvo mesto, ki so ga lani dosegli v Murski Soboti. Toda prednost pred drugouvrščenimi Panonijo in tretje uvrščenimi PMI-jem je bila minimalna.

Vrstni red prvih treh ekip v soboto, 3. septembra, v Celju je bil torej enak kot lani v Murski Soboti, izenačenost pa dosti večja. Tako se je zgodilo, da je Klima dosegla skupno zmago, čeprav ni dobila pokala v nobeni od posameznih disciplin.

Posamični zmagovalci so bili: Emond v malem nogometu in šahu, Izip v odbojki — moški, PMI v odbojki pri ženskah, streljanju ženske in namiznem tenisu ženske (v Mariboru imajo torej daleč najboljše športnice), Panonija je zmagala v streljanju pri moških in kegljanju pri ženskah, Promont v kegljanju pri moških in TIO v namiznem tenisu pri moških.

Največje presenečenje je neuspeh Kliminih nogometašev, ki so izpadli iz finala brez poraza. Usodna za Celje je bila igra s Panonijo, ki se je končala brez golov, po tem ko so imeli Klimini nogometaši veliko premoč, Panonci pa so vso tekmo organizirano branili, nekajkrat pa so imeli tudi precej sreče.

Res je Klimina ekipa letos delovala neuigrano. Kapetan Edi Fister je povedal, da so zanje letošnje igre prišle nekoliko prezgodaj in zato niso imeli priložnosti za priprave. Razen tega so zgubili nekaj dobrih igralcev in to ravno napadalec. Nič čudnega, da njihovi streli na gol letos niso bili, kakršnih smo bili vajeni prejšnjega leta. Tako je zaradi boljše razlike v golih igrala na finalnem turnirju Panonija.

Iz druge skupine so prišli v finale Emondovi nogometaši, ki so v kvalifikacijah visoko premagali vse konkurente. Dodati pa moramo, da je Promontova ekipa zaradi dveh Emondovih nogometašev vložila protest, češ da nista iz Emonda. Na žalost tega niso mogli razčistiti med tekmovanjem, ker sta oba sporna igralca povedala, da nimata niti osebnih niti zdravstvenih izkaznic niti nobenega drugega dokumenta, s katerim bi lahko dokazala, kje sta zaposlena. Tako so sklenili, naj Emond igra naprej, organizacijski odbor pa bo naknadno ugotavljal upravičenost Promontove pritožbe.

Poleg Emonda in Panonije se je v finale uvrstila Izipova ekipa, ki je zmagala v tretji skupini. V finalu je nato Emond z lepo kombinatorno igro premagal oba tekmeča. Največ zaslug ima Radomir Jovović, ki je zabil Izipu oba gola in tudi kot prvi načel Panonijino mrežo na začetku drugega polčasa, ko je bilo videti, da so Emondovi igralci že utrujeni. Tudi Emondov vratar — eden od igralcev, zaradi kate-

rih je Promont protestiral — se je izkazal z zanesljivimi obrambami in nedvomno vplival s svojim samozavest, da so se lahko bolj sproščeno usmerjali v napad.

Omenimo lahko tudi, da je pri moških v namiznem tenisu kot na obeh prejšnjih IMP-jevskih igrah zmagal TIO. Idrijska igralca Rudi Troha in Miloš Poljanšek zaenkrat še nimata tekmeča v IMP-ju.

»Pred leti, kakih petnajst let bo tega, smo imeli v Idriji močno pionirsko,« je povedal Troha, »saj smo bili celo republiški prvaki. Poljanšek pa je bil kasneje tudi republiški mladinski prvak. Seveda zdaj ne treniramo več, pač pa odigramo kvečjemu kakšno sindikalno tekmo, IMP-jeve igre in vsakoletni turnir mladosti na Črnem vrhu.«

V skupni uvrstitvi se je pokazalo, da ekipe, ki ne nastopajo v vseh konkurencah nimajo možnosti za skupni uspeh, saj so si prva štiri mesta razdelile popolne ekipe. In tudi prav je, da tako spodbujamo množičnost,

Ikove odbojkašice so se ravnale po geslu: »Vse je sodelovati: dvakrat so zgubile brez dobljenega seta, pa so vendar zaradi srečnih okoliščin (ker so na igrišču niso pojavila Livarjeva dekleta), prinesle svoji ekipi 28 točk za četrto mesto.

Za kak večji podvig letos pač niso bile pripravljene. Zvonka Krvinja je povedala, da je njihova ekipa nastala letos po zimskih igrah, ko so se dekleta odločila, da bi se bilo dobro udeležiti tudi letnih. Pa so začela igrati odbojko. »Toda saj veste, kako je — enkrat je manjkala ena, drugič druga, tako da smo prvič kompletne zaigrale na igrah.«

In kakšen občutek ste imele?

»Bolj slabega. Vse nas je mučila huda tema in preden smo se toliko zbrale, da bi lahko zares zaigrale, je bilo tekme že konec.«

In kaj zdaj. Boste zaradi neuspeha vrgle puško v koruzo?

»Sploh ne. Po tekмах smo se zbrale in se dogovorile, da bomo začele resneje trenirati. Najprej bomo poskušale najti primerno telovadnico. Pa z Itakovimi fanti, ki imajo igrišče poleg tovarne in igrajo tudi med malico, se bomo dogovorile za kakšen skupen trening, da nam bodo dali kak koristen nasvet.«

Poročilo o tretjih IMP-jevskih igrah ne bi bilo popolno, če ne bi pohvalili organizatorjev, ki so igre res dobro pripravili. Velika prednost je bila, da so bile vse tekme, razen kegljanja in streljanja, na isti lokaciji, tako da smo lahko imeli dober pregled na dogajanje. Obveščanje je bilo,

kot še nikoli doslej. Organizatorji so postavili panoje, kamor so sproti vpisovali rezultate, da smo lahko spremljali dogajanje. S strelščem Na gričko so imeli radijsko zvezo, da so sproti dobivali rezultate. Tudi končne rezultate so zelo hitro izračunali in napisali diplome. Edina slabost je draga hrana, česar pa organizatorji niso krivi.

Skratka, 3. športne igre v Celju so bile res dobro organizirane in organizacijski odbor, ki ga je vodil glavni direktor Klime Alojz Zupanc, sekretar pa je bil Bojan Bombač, zasluži vso pohvalo.

Še to: Naslednje, četrte IMP-jevske igre, bo organizirala delovna organizacija Emond.

LOJZE JAVORNIK

Klimini športniki so bili zmage v skupni uvrstitvi zelo veseli.

Zakaj tako?

Anonimni na tekmah

Res je, športniki so v soboto, 3. septembra pobrali svoje drese, diplome in pokale in se vrnili domov. Organizacijski odbor pa ima še eno — nevhvaležno nalogo: ugotoviti, ali je bil protest Promontovih nogometašev, da je imel Emond zunanje okrepitve, upravičen.

Ali je to potrebno?

Že na igrah je bilo precej razprav o tem protestu, toda zadeve ni bilo mogoče razčistiti. Emondovi športniki z vodjem ekipe Tonetom Lahom na čelu (Lah je bil tudi predsednik častnega razsodišča) so rekli: »Važno je sodelovati.« (To, da so oni zmagali, jim najbrž ni pomembno). In še so dodali: »Ali si med seboj prav nič ne zaupamo?«

Toda, če govorimo o zaupanju — zakaj poim ne zaupamo Promontovim fantom, ki trdijo, da dobro poznajo Emondova sporna igralca in zanesljivo vedo, da nista zaposlena v IMP-ju?

Na eni strani imamo kopico prič, ki prisegajo, da sta fanta naša, na drugi strani pa prav tako naši kolegi trdijo, da nista. Komu verjeti, komu zaupati?

Dejstvo je eno: Noben od spornih igralcev ni imel niti osebnih niti zdravstvenih izkaznic in sploh nobenega dokumenta, s katerim bi lahko dokazal, kdo da je in kje je zaposlen. Če bi jo imel, bi problema ne bilo.

Emondovi športniki so odgovarjali v tem smislu: »Kaj so nam potrebne izkaznice, zaupajmo si!«

Toda ne gre le za legitimiranje. Kaj če bi se kdo izmed športnikov poškodoval? Zdravstvene izkaznice bi morali imeti s seboj že zaradi tega.

Smo pri vprašanju, kako hodimo na svoje športne igre. Ne le, da smo mnogi brez vsakih dokumentov, da bi se izkazali, tudi prijave so nepopolne. Ekipa prijavljajo neke tekmovalce, prihajajo pa drugi ali sploh nobeden. Organizator pa ima probleme z vračanjem bonov za kosila (to je denar!) in urnikom tekmovalstva. Tako pa je, ker ni jasno, kdo je vodja ekipe — ali pa ta nima nobenega pregleda nad svojimi športniki. Prav tako na igriščih vidimo, da nekatere ekipe nimajo kapetanov, pa se ob sporih pregovarjajo vsi vprek.

To pa so že stvari, ki vplivajo tudi na tekmovalno uspešnost. Vsak je lahko videl, da so zmagovale tiste ekipe, ki so bile dobro organizirane. V lastnem interesu nastopajočih je, da se dobro organizirajo, kajti le tako bodo uspešni. In če bodo dobro organizirani, bodo tudi prijave v redu, tekmovalstvo bo teklo brez motenj, pa tudi prepričev ne bo. Kajti najbolj žalostno je, če se zgodi, kot se je zgodilo v Celju — da en tabor trdi tako, drugi ravno nasprotno, častno razsodišče pa nima prav nobenega oprijemljivega dokaza za ugotovitev resnice. In to v zadevi, ki bi jo tako enostavno rešili, če bi vsi prišli na igre, kot je treba...

LOJZE JAVORNIK

Panonijini strelci se čutijo zapostavljene

Bosi na tekmo?

Uredništvo IMP Glasnika naprošamo, da v naslednjem IMP Glasniku objavi ta članek:

Strelci Panonije se počutimo manjvredni od vseh ostalih športnikov in športnic Panonije, ki so sodelovali na 3. IMP-jevskih letnih igrah, ki so bile v Celju dne 3. 9. 1983.

Vzrok za tako počutje je naslednji: Vsi športniki in športnice, ki so na teh igrah zastopali barve Panonije, so dan pred odhodom v Celje dobili nove adidas copate in drese, le za strelce se je tistim, ki so to nabavljali zdelo nepotrebno. Rekli so namreč, da strelci ne streljajo v copatih.

Strelci pa dobro vemo, da večina strelcev po vsej Jugoslaviji strelja prav v copatih.

Drese so nam sicer ponudili vendar nismo vedeli, kdaj jih naj oblečemo, kajti dobro vemo, da je za strelca tako imenovani dres na strelišču lahko le strelski jopič ali kvečjemu trenirka. Še sreča, da imamo vsaj strelske jopiče in sicer 3 last SD Panonija in 2 last posameznikov.

Smatramo, da je glede na uspehe, ki jih prav strelci Panonije dosegamo na IMP igrah, kakor tudi vsa leta v občini in regiji naše mesto na kvalitetni lestvici vsaj tako visoko, kot ostale športne panoge s katerimi se srečujemo na IMP igrah. Torej bi tudi nam pripadali copati.

STRELCI PANONIJE

Pridružite se pevcem!

Vse ljubitelje petja ponovno obveščamo, da sta ženski in moški pevski zbor že začela z rednimi pevskimi vajami.

Vaje so v sejni sobi Titovega doma 37-III vsak ponedeljek ob 19. uri za ženski zbor in vsak torek ob 16. uri za moški pevski zbor.

Naprošamo pevke in pevce, ki že pojejo v drugih zborih, da se v tej sezoni vključijo v zbor IMP in s tem tudi izrazijo pripadnost našemu kolektiv. Prav tako naprošamo vse tiste pevke in pevce, ki želijo sodelovati v zboru, nam pomagati pri razvoju, obnovitvi naše lepe slovenske pesmi, da se oglasijo na eno izmed vaj ali pa svoje želje sporočijo članu pevskega društva IMP ali na naslovniku (Janez Kržman IMP — DO Emond — Delovna skupnost, Ljubljana, Linhartova 3a).

Nadalje obveščamo vse organizatorje pogrebnih svečanosti za umrli člani kolektiva IMP, da odgovornim zboru vsaj 2 dni pred svečanostjo sporočijo želje oz. zahteve za nastop zbora na pogrebnih svečanostih.

V pojasnilo naj navedemo, da so člani moškega pevskega zbora vezani v pretežni večini na terensko delo, zato nujno, da zaradi pevskih nastopov uredijo vse potrebno za odsotnost z dela.

Tajnik pevskega društva IMP — JANEZ KRŽMAN

Rezultati 3. športnih iger IMP

Skupna uvrstitev ekip

	št. točk
1. KLIMA	306
2. Panonija	303
3. PMI	296
4. IKO	269
5. Promont	247
6. Emond	224
7. Livar	193
8. IZIP	151
9. TIO	138
10. Klimat	75

Mali nogomet

1. Emond	40
2. Izip	35
3. Panonija	31
4. Promont	28
5. TIO	26
6. Klima	24
7. Klimat	22
8. PMI	20
9. IKO	19
10. Livar	18

Odbojka — ženske

1. PMI	40
--------	----

2. Klima	35
3. Promont	31
4. IKO	28
5. Panonija	26

Odbojka — moški

1. Izip	40
2. Klima	35
3. PMI	31
4. Panonija	28
5. IKO	26
6. Promont	24
7. Emond	22
8. TIO	20

Namizni tenis — ženske

1. PMI	40
2. Klima	35
3. Livar	31
4. Panonija	28
5. IKO	26

Namizni tenis — moški

1. TIO	40
2. IKO	35

3. Klima	31
4. Promont	28
5. Izip	26

Kegljanje — ženske

1. Panonija	40
2. Promont	35
3. Klimat	31
4. Livar	28
5. IKO	26
6. Klima	24
7. Emond	22
8. PMI	20

Kegljanje — moški

1. Promont	40
2. PMI	35
3. Panonija	31
4. Klima	28
5. Emond	26
6. IKO	24
7. Klimat	22
8. Livar	20
9. Izip	19

Streljanje — ženske

1. PMI	40
2. Panonija	35

3. Klima	31
4. Emond	28
5. Livar	26
6. IKO	24
7. Promont	22

Streljanje — moški

1. Panonija	40
2. IKO	35
3. IZIP	31
4. Klima	28
5. Emond	26
6. TIO	24
7. Livar	22
8. PMI	20
9. Promont	19

Šah

1. Emond	40
2. Klima	35
3. PMI	31
4. TIO	28
5. IKO	26
6. Livar	24
7. Panonija	22
8. Promont	20

Srečanje Raba-Panonija

Tokrat Madžari pri nas

V soboto, 27. avgusta so Panonijo obiskali delavci in športniki Rabskega športnega društva, s katerimi Panonija sodeluje že tretje leto. Gostje so dopoldne ogledali Mursko Sobotu, popoldne pa se je začelo športno srečanje v malem nogometu, namiznem tenisu, šahu, streljanju in kegljanju. Športniki obeh ekip so si izmenjali priporočila za prihodnje leto.

FOTO: FRK